

Dědictví sv. Jana Nep. v Praze, založené roku 1835, jest ústav k vydávání dobrých knih českých pro lid. Rokem 1907 počínajíc vychází nákladem tohoto Dědictví každého roku knih několik.

Údem dědictví se stává, kdo složí jednou pro vždy 20 korun. Rod, škola, obec, spolek nebo knihovna stávají se údy, složí-li jednou pro vždy 40 K. Vklad možno též splatiti **ve dvou ročních lhůtách** po 10 K (u rodů, spolků atd. po 20 K).

Přihlášky nových údů přijímá ředitelství Svatojanského dědictví v Praze-IV., Hradčany. Nově přistouplý člen dostane mimo podíl toho roku, kdy se přihlásil, ještě darem některé **starší** knihy dle ustanovení ředitele „Dědictví“.

Za nepatrný obnos 20 K, u rodů atd. 40 K, jednou pro vždy složený, dostávají údové každého roku několik knih **zdarma**.

Jak veliká to výhoda, již by každý k svému vlastnímu prospěchu měl užiti!

Přistupujte hojně k našemu „Dědictví“ a jiné k tomu povzbuzujte!

Ředitelem „Dědictví Svatojanského“ jest praelát Dr. **Josef Tumpach**, metropol. kanovník u sv. Víta na Hradě pražském (IV.-63).

Rukopisy pro „Dědictví“ přijímá Dr. **Antonín Podlaha**, metrop. kanovník u sv. Víta v Praze-IV., redaktor „Dědictví Svatojanského“.

HODINKY MARIÁNSKÉ

- DLE OBŘADU ŘÍMSKÉHO SE ZŘETELEM -
K BULLE PAPEŽE PIA X., „DIVINO AFFLATU“,
VYDANÉ DNE 1. LISTOPADU 1911. Z LATIN-
SKÉHO ZNĚNÍ PŘELOŽIL A STRUČNÝM ÚVO-
DEM JAKOŽ I POZNÁMKAMI OPATŘIL

JAN HEJČL.

80 hal.

KNIH „DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO“, Č. 125. PODÍL ÚDŮ „DĚDICTVÍ
SVATOJANSKÉHO“ NA ROK 1913. ČÍSLO 2.

V PRAZE 1913.

CYRILLO-METHODĚJSKÁ KNIHTISKARNA. V KOTRBA. — NAKLA-
DEM „DĚDICTVÍ SV. JANA NEPOMUCKÉHO“.

HODINKY MARIÁNSKÉ

DLE OBŘADU ŘÍMSKÉHO SE ZŘEATELEM
K BULLE PAPEŽE PIA X., „DIVINO AFFLATU“,
VYDANÉ DNE 1. LISTOPADU 1911. Z LATIN-
SKÉHO ZNĚNÍ PŘELOŽIL A STRUČNÝM ÚVO-
DEM, JAKOŽ I POZNÁMKAMI OPATŘIL

JAN HEJČL.

KNIH „DĚICTVÍ SVATOJANSKÉHO“ Č. 125. PODÍL ÚDŮ „DĚICTVÍ
SVATOJANSKÉHO“ NA ROK 1913 ČÍSLO 2.

V PRAZE 1913.

CYRILLO-METHODĚJSKÁ KNIHTISKÁRNA. V KOTRBA. — NÁKLA-
DEM „DĚICTVÍ SV. JANA NEPOMUCKÉHO“.

Imprimatur.

Pragae, die 10. Julii 1912.

Dr. Joan. Sedlák,
vic. generalis.

ÚVOD.

Věčné zaměstnání církve vítězné a poslední cíl každého z nás jest nepřetržité nošení se do Boha, oceánu to pravdy, dobra i krásna, a ne-
utuchající zpěv, který opěvá jeho velikost.

Církev bojující by však ráda již nyní zde na zemi se připodobnila k této věčné nebeské práci a proto vede své děti k tomu, by — pokud možno — nepřetržitě chválily Nejvyššího, by každý okamžik posvětily chválou boží, modlitbou. Modlitbou den od pradávna započínala, modlitbou den končila. Již ráno o hodině šesté, čili dle staršího způsobu počítání o hodině prvé (prima), kdy slunce začínalo svůj denní běh, shromažďovala církev své věrné do svatyně, aby modlitbou den započala. Poněvadž tato ranní modlitba se konala o hodině první, proto sluje hodinkou první, čili latinsky primou. Když pak slunce ukládalo svoji hlavu k odpočinku, tu pod večer opět zval hlas církve její děti do chrámu, by modlitbou posvětily konec dne. Večerní tato modlitba slula a sluje dosud „nešpory“, k níž pak přidán byl dodatek, který nazýváme „doplňkem“ čili „kompletářem“.

Ani to však ještě srdci této zbožné matky nedostačovalo. Rozdělna proto dvanácte denních

hodin na čtyři čtvrtiny^{a)} a každou tuto čtvrtinu zahajovala zase pobožností. Prvá čtvrtina sahala od naší šesté hodiny ranní do hodiny deváté. Touto hodinou počínala druhá čtvrtina dne; proto církev konala pobožnost, která slula „tercie“, čili hodinka třetí, poněvadž dle starého způsobu počítání naše hodina devátá byla hodinou třetí.^{b)} Podobně zasvěcována byla třetí čtvrtina dne chválou Bohu vzdávanou o polednách, čili o hodině dvanácté,^{c)} která se rovnala dříve hodině šesté, a slula proto hodinkou šestou (sexta). Konečně poslední čtvrtina dne byla zahájena pobožností konanou odpoledne o hodině třetí čili deváté;^{d)} modlitba tato sluje hodinkou devátou („nona“).

Povážíme-li, že každá tato hodinka (prima, tercie, sexta a nona) má po třech žalmech, shledáme, že

a) Daniel již, jsa v zajetí babylonském, ve tři určitě doby otevíral okna svého příbytku a na kolenách klaněl se Pánu. (Dan. 6, 10.) Kassian († 432) se domnívá, že to byla naše hodina devátá, polední a třetí po poledni. Také Israelité za časů Nehemiášových činice veřejné pokání, postíce se, sypající prach na hlavu, oblečení jsouce v roucho kající vyznávali hříchy své, četli v zákoně, t. j. v Písmě, a klaněli se Hospodinu čtyřikrát za den (Neh. 9, 1.—3.)

b) Hodina ta byla křesťanům posvátnou, poněvadž o ní sestoupil Duch sv. na apoštoly, shromážděné kolem Rodičky boží.

c) Sv. Petr dle Skut. ap. 10, 9. v Joppe vystoupil na střechu domu Šimona, koželuha, o hodině šesté, t. j. naší dvanácté, aby se modlil.

d) O hodině deváté, t. j. naší třetí odpolední, kráčeli do chrámu jerusalemského Petr a Jan. (Skut. ap. 3, 1.) Tuto hodinu volil k modlitbě též Kornelius, setník v Cesarei. (Skut. 10, 30.) Z těchto míst lze právem uzavírat, že již za dob Kristových panoval zvyk konati pobožnost o jmenovaných hodinách a že snad i sám Spasitel zachovával tento obyčej — pokyn to pro nás, bychom se tím něžněji s ním a s jeho úmysly při každé hodině spojovali.

obsahují celkem 12 žalmů, tedy tolik, kolik má den hodin. Posvěcovala a posvěcuje tedy církev každou hodinu dne jedním žalmem a každou minutu, každou vteřinu takřka jednotlivými slovy žalmu. Tak plní církev slovo Kristovo: „Třeba stále se modliti a nepřestávati“ (Luk 18, 1.) a apoštolovo: „Modlete se bez přestání.“ (I. Sol. 5, 17.)

* * *

Církev vítězná nezná žádné noci, pro ni jest již jen věčný den.

Také bojující církev by ráda i noční hodiny věnovala oslavě svého Pána. Činila tak buď tím, že se ústy svých sluhů modlila dvanácte žalmů, odpovídajících dvanácti hodinám nočním, neb tím, že rozdělila i noc na menší oddíly časové, obsahující rovněž po třech hodinách. Modlitby určené pro jednotlivé tyto časové úryvky sluly „nokturny“, t. j. hodinky noční,^{a)} když pak byly později přeneseny na jitro, tu se jim dostalo názvu „jitřní“. K nim přidány byly „chvály“.

V podstatě jen s některými změnami, které potřeby časové vyvolaly, koná tuto bohoslužbu dosud církev po celé zeměkouli a zasvěcuje tak dosud každý okamžik času tomu, který nám čas dává a jenž jest sám nejvyšším pánem času. Jako ve dne i v noci metá slunce své paprsky na zeměkouli, ovšem vždy na jinou její plochu a část,

a) Také Pán věnoval celé noci modlitbě a touto duševní prací byl zaměstnán jmenovitě v poslední noci, kterou zde na zemi strávil před svou smrtí — příležitost to vítaná pro nás, bychom i my toto noční povznesení myslí svých k Bohu, t. j. jitřní a chvály konali ve spojení s úmysly a city, které naplňovaly duši Kristovu v noci po ustanovení svátosti oltářní a před prvním velkým pátkem.

tak také nesou se nepřetržitě ze zeměkoule z různých jejich krajů z úst služebníků církve nikdy ne-utuchající chvály k nebesům. Z jedné končiny stoupá ke slunci modlitba ranní, z jiné polední, z jiné večerní, z jiné pak noční.

Také ten, kdo se modlí hodinky mariánské, přidružuje se k tomuto tisícíhlavému sboru ctitelů božích, mísí své zvuky do jejich světového hlasu a zasvěcuje rovněž každý okamžik času způsobem Pánu nejmilejším. Jitřní jest sice v mariánských hodinkách značně zkrácena, počítáme-li však, že i tato zkrácená modlitba s chválami obsahuje osm žalmů, chvalo zpěv Zachariášův a tři čtení, shledáváme zase d v a n á c t s o u č á s t e k, kteréžto číslo odpovídá d v a n á c t i h o d i n á m nočního půldne.

Nyní sice modlíváme se více hodiněk najednou, na př. jitřní, chvály, hodinku první, třetí, šestou a devátou již dopoledne, nešpory s kompletářem odpoledne, jindy modlíváme se jitřní s chválami již v podvečer předcházejícího dne, přece však i tak obestíráme každou chvíli času pelem modlitby a klademe ji do rukou nebeské Prostřednice s prosbou, by čas ten i modlitbu, která ho posvěcuje, obětovala před trůnem nejsvětější Trojice boží.

Jak důmyslně jest pobožnost tato sestavena, jak moudrá matka jest církev, která nás učí vzdávati takto rukama Panny hold Nejvyššímu!

Láska naše k hodinkám mariánským vyšlehne novým plamenem, když povážíme, z jakých součástí se skládají. Nejsou to pouhá slova lidská, je to slovo boží, Písmo sv., ze kterého vybrány jsou tyto složky. Modlíce se je, opakujeme to,

co vnuknul Duch sv. svatopiscům a co opakovaly před námi již miliony a miliony jazyků nejsvětějších. Platí to jmenovitě o žalmech.

Jsouť žalmy vzácné květy básnické, které vypučely v teplých, zbožností zanícených srdcích, v jasných paprscích milosti Ducha svatého již bezmála před třemi tisíci lety ve vlasti Kristově. Poněvadž ze srdce láskou teplého vytryskly, proto též srdce jiných hřály tak, že se staly postupem doby lidovými modlitbami i písněmi. Sv. Jeroným svědčí, že za jeho časů v okolí Betlema písně tyto pěl rolník za pluhem, ženci že si žalmy práci svou sladili, vinař pak že za jejich zvuků na vinici se potil. Tisícové, ano miliony duší jimi projevovaly city svých srdcí a mezi nimi vyniká jmenovitě srdce Kristovo, které často hýbalo jeho svatými rty, by šepotaly slova žalmů . . . Duchovní tyto básně hlaholily v domku nazaretském, a později v nesčetných rodinách křesťanských. Jimi vzdáván byl hold Nejvyššímu, jimi se těšili trpící, jimi jásali ti, jichž duše překypovaly radostí, se slovy žalmů na rtech umírali jedni na lůžku, jiní kráčeli na popraviště, se slovy žalmů na jazyku skláněli hlavu pod sekeru katovu^{a)} . . . Které jiné písně se mohou se žalmy měřiti?

Střed, jasné slunce bohoslužby křesťanské jest čistá, každodenní obět mše sv. Obřady různé a modlitby mešní jsou nádherným věncem, jenž ovíjí tuto obět. Podobným věncem, ovšem poněkud

^{a)} Sám král mučedníků, Ježíš Kristus, umíral se slovy žalmů na rtech. Slova: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mat. 27, 46) jsou vzata ze žalmu 21. (v. 2.). Rovněž slova: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého“ (Luk. 23, 46.) jsou ozvěnou ž. 30 v. 6.

vzdálenějším jsou i mariánské hodinky, jimiž možno se buď na oběť tuto a na sv. přijímání vzdáleně připravovati, neb jimi za pohoštění, jehož se nám dostalo u stolu Páně, děkovati. Hodinky od „jitřních“ až po hod. devátou jsou jakousi předehrou, předzpěvem ke sv. přijímání, nešpory pak a kompletář jsou dohrou, dozpěvem, kterým projevíme svoji vděčnost za to, že jsme byli hostmi Ježíšovými.^{a)}

Jak sladce se bude umíratí tomu, kdo rád tyto hodinky se modlíval, dle pravd v nich obsažených smýšlel, cítil a jednal! Maria Panna ukáže svému cititeli, že jest jmenovitě v této tak rozhodné chvíli matkou milosti, sladkosti, dobrotivosti a milosrdenství.

^{a)} K tomu, bychom se mar. hodinky mohli modliti s náležitým porozuměním a bychom jich mohli užiti za přípravu a ke vzdání diků po sv. přijímání, doporučuje se bráti jednotlivé jejich součástky za předmět denního rozjímání; jsouť vzácnou osnovou k rozjímáním.

Kdykoliv začínáš se modliti hodinky, vykonej tuto **modlitbu přípravou.**

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Otevři, Pane, ústa má, by blahorečila tvému svatému jménu; očisti též srdce mé ode všech neužitečných, převrácených a nepřístojných myšlenek. Osvět rozum, rozněž cit můj, bych důstojně, pozorně a nábožně mohl se tyto hodinky modliti a zasloužil býti vyslyšen před tváří tvé božské velebnosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pane, ve spojení s oním božským úmyslem, s kterým jsi sám na zemi Bohu chválu vzdával, chci tyto hodinky ke cti tvé konati.

HODINKA VEČERNÍ.

Zdravas Maria . . . (potichu).

V. Bože, měj na paměti moji pomoc. (Zde se poznamenej velikým křížem.)

O. Pane, pospěš mně pomáhati.

Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému; jakáž byla na počátku, buď nyní i vždycky na věky věkův. Amen.

Alleluja.

Od neděle devítníkové až do veliké noci říká se místo Alleluja:

Chvála tobě, Pane, králi věčné slávy.

I. Antifona pro celý rok: Když král odpočívá . . .

„ „ advent: Anděl Gabriel byl poslán . . .

„ „ od vánoc až do hromnic: Jak podivná to výměna! . . .

Ž a l m 109. a)

Hospodin^{b)} pravil k mému Pánu: c) * „Zasedej po mé pravici, d)

až položíš nepřátele* za podnož tvých nohou.

Hospodin^{e)} vzyčl na Sionu^{f)} žezlo tvé moci; * panuj uprostřed nepřátel.

Vládni ve dnech své slávy ve svatém lesku; g) * zplodil^{h)} jsem tě ze svého lůna před jitřenkou! i)

Hospodinⁿ⁾ skládá přísahu: * — a nebude jí želiti. — „Knězem budeš ty na věky podle Melchisede-chova^{j)} řádu.“

Pán^{k)} bude na tvé pravici, * v den svého hněvu l) bude krále potírat,

mezi národy soud konat, dokonale porážet, * tříštiti hlavy v četných krajinách.

Z potoka na cestě^{m)} bude pítí, * za to povznese hlavu.

a) Žalm tento líčí slavnou vládu, soudcovský a kněžský úřad P á n a, t. j. Messiáše, Ježíše Krista. Vláda ta mu přísluší, poněvadž jest zplozen z lůna Otcova, t. j. poněvadž jest pravým Synem božím.

b) Hospodin t. j. Bůh Otec.

c) Messiáš jest P á n e m Davida, jenž jest skladatelem tohoto žalmu. Srov. Mat. 22, 41–46.

d) t. j. kraluj se mnou!

e) Otec mluví tu o sobě ve třetí osobě podobně jako ve v. 4: „Hospodin přísahá“.

f) t. j. v Jerusalemě bude střed říše Kristovy, církve odtud se bude dále šířiti.

g) t. j. v božském majestátu.

h) t. j. ty jsi můj pravý Syn.

i) dříve než bylo stvořeno světlo, tedy od věčnosti.

j) Messiáš bude obětovati pod způsobou chleba a vína.

k) Těmito slovy oslovuje žalmista Boha Otce: „Pán, t. j. Messiáš bude zasedati na tvé pravici“. Srv. v. 1.

l) t. j. menovitě v den posledního soudu

m) z potoka p o n í ž e n í bude Messiáš pítí, za to však bude povýšen.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

I. Antifona pro celý rok: Když král odpočívá, tu nard můj vydává libou vůni. a)

I. Antifona pro advent: Anděl Gabriel byl poslán k Marii Panně, zasnoubené Josefovi.

I. Antifona od vánoc až do hromnic: Jak podivná to výměna! Tvůrce lidského pokolení, přijav oživené tělo, ráčil se naroditi z Panny; stav se bez mužské součinnosti člověkem, daroval nám své božství. b)

II. Antifona pro celý rok: Jeho levice . . .

” pro advent: Zdrávas, Maria . . .

” od vánoc až do hromnic: Když jsi se narodil . . .

Ž a l m 112. c)

Chvalte, služebníci, Hospodina, * chvalte jeho jméno.

Budiž jméno Páně pochváleno * od této chvíle až na věky.

Od východu slunce až do západu * chváleno buď jméno Páně.

a. V této antifoně mluví k nám Maria Panna. Král králů, Ježíš Kristus, odpočívá nyní po vítězném boji v nebesích; jeho slávy účastna je též Maria, jejíž ctnosti a modlitby naplňují nebeské prostory vůni, libeznou jak nard.

b) Syn boží přijal od lidstva přirozenost l i d s k o u a za to daroval lidstvu své b o ž s t v í. Jak výhodná to pro nás výměna!

c) Zpěvem tímto vybízí žalmista služebníky a služebnice Hospodinovy ke chvále Boha, který si všímá nízkého, ano i povyšuje ho, který ženu nemající dítěte rozveseluje četnou rodinou. V mariánských hodinkách oslavujeme Boha, jenž shlédl na nízkost neznámé dívky nazaretské, povýšil ji k nejvyšší důstojnosti, posadil ji nejen vedle svých knížat, nýbrž učinil ji královnou nebes i země; tu, která muže nepoznala, učinil nejšťastnější matkou svého Syna.

Jeť vyvýšen nade všechny národy,* a nad nebesa jeho sláva.

Kdo jest jako Hospodin, náš Bůh? Sídli na výsosti,* a přec nízkého si všímá v nebi i na zemi.

Nuzného z prachu vyvyšuje* a chudása zvedá z bídy.

Posazuje ho vedle knížat,* vedle knížat svého lidu.

Ženu nemající dítek uklidňuje,* učiniv ji šťastnou matkou.

Sláva Otci i Synu i Duchu sv. . . .

II. Antifona pro celý rok: Jeho levice buď pod mojí hlavou a pravice jeho mě objíměj!^{a)}

II. Antifona pro advent: Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou; požehnaná's ty mezi ženami. Alleluja.

II. Antifona od vánoc až do hromnic: Když jsi se nevyslovitelným způsobem narodil z Panny, tu se vyplnila Písma;^{b)} jako bohatá rosa na rouno jsi sestoupil,^{c)} bys spasil lidstvo; chválíme tě, Bože náš.

^{a)} Slovy těmito nevěsta v Písni Šal. (2, 6; 8, 3.) projevuje horoucí touhu po něžném spojení lásky. V mariánských hodinkách vyslovuje Maria Panna snahu, by svazek vroucí lásky ji poutal k Bohu; přání toto se vyplnilo jmenovitě tu, když božské své dítě pravici tiskla k srdci a malou hlavu jeho levicí vinula k mateřským rtům, a když Ježíšek podobným způsobem jí lásku svoji projevoval.

^{b)} Jíž Isaiáš předpověděl: „Aj, panna počne, a porodí syna, a nazváno bude jeho jméno Emanuel“ (t. j. Bůh s námi). Is. 7, 14.

^{c)} Rouno Gedeonovo, na něž sestoupila hojná rosa, kdežto ostatní půda, na níž leželo, zůstala suchá (Sdc. 6, 36 nn.), sv. otcové považují právem za předobraz Rodičky boží, na kterou jedinou, z celého vyprahlého světa vyvolenou, snesla se hojnost nebeské milosti, která způsobila, že stala se matkou Syna božího.

III. Antifona pro celý rok: Jsem sice snědá . . .
„ pro advent: Neboj se, Maria . . .
„ od vánoc do hromnic: V neshořujícím
keři, který viděl Mojžíš . . .

Ž a l m 121. ^{a)}

Plesal jsem, když se mi řeklo:* Půjdem do domu Hospodinova.

Jíž stojí nohy naše,* Jerusaleme, ve tvých síních. Jerusalem jest vybudován v město,* dokonale souvislé. ^{b)}

Do něho stoupají kmeny, pokolení to Hospodinova,* by dle rozkazu daného Israelovi, oslavovala jméno Páně.

V něm stojí vladářské ^{c)} stolce,* stolce to domu Davidova.

Vyprošujte Jerusalemu štěstí* a blaze budiž těm, kdož jej milují!

Budiž pokoj, Jerusaleme, ve tvých hradbách;* a blahobyť v tvých palácích.

^{a)} Básník přeje v této duchovní písni štěstí a zdar Jerusalemu, k němuž ze všech stran zástupy na svátky putují, a který se honosí tolikými přednostmi. K Jerusalemu, k r á l o v n ě to měst, v němž sídlil Pán, v němž trůnil David a jeho dynastie, právem může býti přirovnána K r á l o v n a n e b e s, kterou za trůn si zvolil Nejvyšší, ke které zástupy poutníků ze všech končin spějí; může proto ctitel mariánský žalmem tímto přátí své Paní zdaru, t. j. by pravá, hluboká její úcta se stále víc a více šířila a prohlubovala.

^{b)} Souvislost a uspořádanost domů na rozdíl od roztroušenosti vesnice, patří k přednostem města. Jak ladně byly spojeny všechny schopnosti a ctnosti v nitru Matky boží!

^{c)} t. j. královský trůn a královské úřady.

Pro své bratry a přátele* přeji ti pokoj.^{a)}

Pro chrám Hospodina, našeho Boha,* vyprošuji tobě zdaru.

Sláva Otcí i Synu i Duchu sv. . . .

III. Antifona pro celý rok: Jsem sice snědá,^{b)} avšak krásná, jerusalemské dcery, proto mě král miloval a do svých sídel uvedl.

III. Antifona pro advent: Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Pána; aj, počneš a porodíš syna. Alleluja.

III. Antifona od vánoc do hromnic: V neshořujícím keři, který viděl Mojžíš, poznáváme zachované tvé slavné panenství;^{c)} Rodičko boží, přimlouvej se za nás.

IV. Antifona pro celý rok: Zima již pominula . . .
" pro advent: Pán mu dá . . .
od vánoc do hromnic: Kořen Jesseův vypučel" . . .

a) Obyvatelé Jerusalema jsou žalmistovi nábožensky i národně bratřími, proto přeje jim štěstí. Oč více jest synům a dcerám Marie Panny přátel duchovní jejich matce zdaru ve smyslu svrchu vysloveném!

b) t. j. opálená sluncem, na němž bylo nevěstě Písně Šal. pracovati. (I, 4.) Také na Marii Pannu dopadalo nemírné množství nejpálčivějších, nejžhavějších paprsků nejrůznějšího utrpení a pokolení. Tím však nikterak neutrpěla její neskonalá vnitřní krása mravní, pro kterou ji král nebes tolik miloval a do svého nadhvězdného stánku uvedl.

c) Ačkoliv tento keř (2. Mojž. 3, 2 nn.) všecek hořel, přece se nestravoval, neutrpěl žádné poruchy; podobně neutrpělo nikterak panenství Marie, ačkoliv se do jejího lůna snesl Oheň věčný, Světlo ze světla, Slunce spravedlnosti, Ježíš Kristus. Dle některých sv. Otců byl onen keř předobrazem Matky boží.

Ž a l m 126. a)

Nebuduje-li Hospodin domu,* nadarmo pracujíš, kdož jej staví.^{b)}

Neostřihá-li Hospodin města,* nadarmo bdí v něm strážce.^{c)}

Marno jest vám vstávati před svítáním;* až si odpočínáte, pak vstávejte vy, kteří jíte chléb utrpení, zatím co spánku se dostává božím miláčkům.^{d)}

Hle, Hospodinovým darem jsou synové,* a odměnou jeho jest potomstvo.^{e)}

Čím jsou střely v ruce válečnickově,* tím jsou zdatní synové^{f)}

a) Bohoduchý pěvec chce touto duchovní písní říci, že bez božího požehnání marno jest lidské namáhání, a že darem božím jest četná rodina, která pečuje o rodiče v jejich stáří.

b) „Dům zlatý,“ živá svatyně Nejvyššího, Maria, nebyla vybudována rukou lidskou, nýbrž božskou; i ona jest milostí boží tím, čím jest.

c) „Svaté město,“ duchovní Jerusalema, totiž Matku Páně střežil Nejvyšší tak, že se jí ani stín hříchu nedotknul.

d) Prozířetelnost boží popřává miláčkům svým libého spánku, t. j. příjemného odpočinku, kdežto těm, kdož Boha nedbají, jest jísti chléb v potu tváře perně vydělaný. S jakým klídem as skláněla k odpočinku svoji skráň snoubenka Josefova, která byla největším miláčkem Trojice boží!

e) Největším darem nebes byl Syn, kterého se dostalo Panně neposkvrněné. Také my její synové a dcery, tedy její duchovní potomstvo, jsme vzácným darem božím jí uděleným.

f) Jako střely odražejí útoky nepřátelské, tak chrání děti své rodiče.

Blaze muži, jemuž se touha po nich^{a)} vyplňuje; * nebude zahanben, když se bude v bráně přítí s nepřáteli.

Sláva Otci i Synu i Duchu sv. . . .

IV. Antifona pro celý rok: Zima již pominula, děšť zašel a zmizel; vstaň, přítelkyně má, a pojď.^{b)}

IV. Antifona pro advent: Pán mu dá trůn Davida, jeho otce, a kralovati bude na věky.

IV. Antifona od vánoc do hromnic: Kořen Jesseův vypučel,^{c)} hvězda vzešla z Jakoba;^{d)} Panna porodila Spasitele; chválíme tě, Bože náš.

V. Antifona pro celý rok: Učiněna jsi krásnou . . .
" pro advent: Aj, jsem dívkou Páně . . .
" od vánoc do hromnic: Aj, Maria porodila nám Spasitele . . .

a) t. j. po dětech. Člověk, jenž touží po četném potomstvu a jemuž se toto přání plní, najde v dětech svých obhájce, když se mu bude dítě křivda. Také Ježíš Kristus, syn Marie Panny, střežil po celý život svoji matku proti nepříteli, sídlícímu ve branách pekelných; již v prvním okamžiku jejího početí ji uchránil tak, že hřích dědičný se jí nedotknul.

b) Těmito slovy, že totiž prchla již zima a nastalo jaro lásky, odůvodňuje ženich Písni Sal. (2, 11. 13.) svou vroucí touhu po spojení s nevěstou. V mar. hodinách slovy těmi sám Bůh volá svou nejvzácnější přítelku-Marii do nebes, poněvadž pro ni již minula krutá zima pozemského života, a poněvadž v hodině její smrti jí zasvitlo věčně smavé jaro lásky nadhvězdne.

c) „Evangelista starého Zákona“ (11, 1.) prorokoval, že z kořene Jesseova, tedy z rodu Davidova (Jesse byl Davidův otec) vypučí nový výhon; touto svěží ratolestí, plnou životní mízy, jest syn Marie Panny.

d) Věštec Balaam (4. Mojž. 24, 17) předpověděl, že z Jakoba, t. j. z národa israelského vzejde panovník, jehož sláva bude zářiti jako hvězda; tímto slavným vládařem, jehož říše objímá celý svět — est opět syn Marie Panny.

Ž a l m 147.^{a)}

Chval, Jerusaleme, Hospodina; * chval, Sione, svého Boha.^{b)}

Vždyť závorám tvým pevnost dává,^{c)} * dětem tvým v tobě žehná.^{d)}

Zjednáva pokoj tvému území,^{e)} * pšeničnou bělí tě sytí.^{f)}

a) Žasne nad boží činností v přírodě, která se v tomto žalmu opěvuje, (v. 4.—7.), divíme se, co vše učinil Hospodin ve své péči o národ vyvolený (v. 8.—9.) a jeho hlavní město (v. 1.—3.); nepoměrně více však jest nám žasnouti nad velikolepým dílem božím v řádu nadpřirozeném — nad Marií, vyvolenou ze všech měst a národů.

b) Jak svrchu již bylo poznamenáno, lze právem Rodičku boží přirovnati ke královně měst staré Palestiny — k Jerusalemu, jenž tuto jinak sluje též Sion. Maria, královna nebes i země, chválila a chválí bez ustání Pána, který pro ni tolik učinil. Štěstí matky jest však též štěstím dětí. Proto jest na nás, na dítkách mariánských, bychom nepřetržitě chválili Pána a díky vroucí mu vzdávali za vše, co učinil dobrého naší nebeské matce.

c) Bůh dodával branám pevnosti Jerusalema síly tím, že pokud jeho prozřetelnost za dobré uznávala, nepřítel nemohl se ho zmocniti. Také Maria byla pro nepřítelův děla pevností, věží, branou. (Srv. čestný název „Věž Davidova“.) Bůh upevnil ji ve své milosti tak, že jí nikdy nepozbyla. Upevnil jmenovitě bránu jejího panenství, tak že se nikomu nepodařilo ji otevřít. Proto někteří sv. otcové obrazejí na Pannu panen slova proroka Ezechiele (44, 2): „Tato brána zůstane zavřena; neotevře se, muž jí neprojde, poněvadž Hospodin, Bůh Israelův, jí prošel; pro (tohoto) knížete zůstane zavřena . . .“

d) Dětem, t. j. obyvatelům Jerusalema skutečného žehnal Pán. Oč více však žehná již po devatenácte století dětem Marie Panny!

e) Od skutečného Jerusalema vzdaloval Pán dle plánů svých nejvýše moudrých války, tak že hlavní město i celé okolí požívalo pokoje. Mnohem vzácnější však pokoj rozhostil se působením milosti boží v nitru Vyvolené, tak že v něm nebylo nikdy žádného nezřízeného hnutí. Podobně

Posílá na zem rozkazy své*, rychle spěje slovo jeho.^{g)}

Dává sních jako vlnu,^{h)}* rozsévá jíníⁱ⁾ jako popel.

Metá ledové kroupy, * kdo vydrží v jeho mrazu?

Vysílá slovo své a rozpouští vše;^{j)} * zavane jeho vítr a již tekou vody.^{k)}

Oznamuje slovo své Jakobovi*, a Israeli svá práva a rozhodnutí.^{l)}

sladký pokoj, kterého svět dáti nemůže, šíří Kníže pokoje v území, v říši Marie Panny, v církvi katolické!

^{g)} Nejbohatšími milostmi sytil Syn boží svoji matku; když vstoupil na nebesa, tu jí nasycoval též svým tělem ukrytým pod způsobou bělostného chleba pšeničného v jerusalemském večeradle.

^{h)} Jak rychle spělo na př. k uskutečnění slovo jeho: Buď světlo! Jak přesně plní slovo boží příroda celá od obrovských světelných těles pohybujících se v nepřehledném vesmíru až po nejmenšího živočicha na zeměkouli, který je tak nepatrný, že ho nelze ani člověku pouhým okem viděti! Zde však dlužno jeden rozkaz ze řádu nadpřirozeného připomenouti, rozkaz to daný archandělu Gabrielovi, by oznámil velikolepý záměr boží, že věčné Slovo hodlá rychle spěti, snést se do údolí slz a bolu.

ⁱ⁾ Sních bílý jako vlna.

^{j)} Jíní šedé jako popel.

^{k)} t. j. Bůh hned zase taví sních, jíní i led, který před tím byl seslal.

^{l)} Tak v přírodě. Podobně však děje se i v řádu milosti. Jak chladno, mrazivo bylo ve společnosti lidské před příchodem Kristovým! Tvrdá kůra ledová pokryla silnou vrstvou lidská srdce. Jak trpko bylo žítí v tomto mrazu! Tu Otec vyslal své Slovo, jemuž Maria poskytla své lúno. Když z něho vyšel, tu jal se naukou svou, celým životem a milostí hráti tolik, že pod žhavými paprsky jeho lásky rozpouštěla se ledová kůra lidských srdcí . . . A když zavanul o prvních letnicích vítr, oznamující příchod Ducha sv., jaké tu tekly bohaté vody milosti boží!

^{m)} Vyznamenal sice Pán národ Jakobův (t. j. Israelův) tím, že se mu zjevovál a pečoval o to, by zjevená pravda se u něho neporušeně zachovala a tak se připravovala

Žádnému národu tak neučinil,* svých zákonů jim nezjevil.^{m)}

Sláva Otci i Synu i Duchu sv. . . .

V. Antifona pro celý rok: Učiněna jsi krásnou a sličnou ve svých půvabech,ⁿ⁾ svatá boží Rodičko.

V. Antifona pro advent: Aj, jsem dívkou Páně, staniž mi se podle tvého slova!

V. Antifona od vánoc do hromnic: Aj, Maria porodila nám Spasitele, jež vida Jan, zvolal: Ejhle, Beránek boží; hle ten, jež snímá hříchy světa. Alleluja.

Kapitola pro celý rok (Sir. 24, 14.):

Od počátku, tedy před věky stvořena jsem a v budoucích věcích býti nepřestanu;^{o)} v příbytku jeho svatém službu jsem konala.^{p)} O. Bohu díky.

Kapitola pro advent. (Is. 11, 1.): Vzejde prut z ko-

půda pro příchod Očekávaného . . . První osobou však, které Otec světěl dal oznámiti své rozhodnutí, že nadešla již ustanovená chvíle pro příchod Slíbeného, první, kdo radostnou tuto zvěst zaslechla byla — Maria!

^{m)} Byl-li Israel vyvolen mezi všemi národy za snoubenku Nejvyššího, byla Maria vyvolena mezi všemi ženami k důstojnosti mnohem vyšší.

ⁿ⁾ Jsou to vnady milostí božích a půvaby ctností, kterých si Maria získala spolupůsobením s milostí boží.

^{o)} Slova tato pronáší vlastně nestvořená Moudrost boží, vyslovující jimi své věčné trvání, které nemá počátku ani konce. Církev klade vhodně výrok tento též do úst „Stolice moudrosti“, zaujímavější tak vynikající místo ve velikolepém plánu vykopení lidstva, který Moudrost nestvořená od věčnosti chovala.

^{p)} t. j. ve starozákonném svatostánku. Předpisy totiž, dle kterých se tu konala bohoslužba, byly stanoveny Moudrostí boží. Také však „Panna nejmoudřejší“ sloužila vždy a všude svému Pánu dle zásad, které jí jeho moudrost byla dala.

řene Jesseova^{a)} a květ^{b)} z tohoto kořene vypučí;
a odpočíváti bude na něm^{c)} duch Hospodinův.
O. Bohu díky.

Chvalozpěv.

1. Zdrávas, hvězdo mořská,
máti boží štědrá,
zůstala's vždy pannou,
šťastná nebes bráno.
2. Přijímajíc „Ave“,
ze rtů Gabriele,
upevni v nás pokoj,
a změň jméno Evy.^{d)}
3. Rozvaž pouta vinným,
přines světlo slepým,
zlo vše od nás zapuď,
dobro všechno vypros.
4. Ukaž, že jsi matkou,
přijmiž tebou prosby,
pro nás narozený,
který tvým být ráčil.

a) Srv. IV. antif. pro dobu vánoční. Kořen Jesseův jest rod Davidův. Kořen tento vydal sice mohutný kmen a veliký košatý strom slávy a moci (v době Davidově a Salomounově), později však vadl a hynul tak, že z něho zůstal pouhý pahýl a kořen. Z tohoto pahýlu však vyrostl nový prut, nový výhon, čerstvá ratolest, kterou jest — Ježíš Kristus.

b) Květem tímto jest opět syn Marie Panny.

c) t. j. na této ratolesti, na tomto květu, na synu Marie Panny.

d) Ať nejsme vyhnanými syny a dcerami Evinými, nýbrž šťastnými dětmi Panny Marie! Obrátíme-li jméno své pramatky „Eva“, dostaneme „Ave“ (t. j. Zdrávas), slovo to, kterým Gabriel pozdravil naši matku nebeskou.

5. Panno nejvzácnější,
nade všechny tichá,
zbav nás viny, učiň
tiché nás a čisté.
6. Nevinný dej život,
cestu uprav jistou,
bychom zříce Krista,
plesali s ním vždycky.
7. Chvála Bohu Otcí,
nejvyššímu Kristu,
svatému čest Duchu,
všem buď sláva jedna.

V. Půvab jest rozlit po tvých rtech.
O. Proto požehná ti Bůh na věky.

Antifona pro celý rok: Blahoslavená matko . . .

„ pro advent: Duch svatý . . .

„ od vánoc do hromnic: Veliké jest tajemství . . .

Antifona od velikonoc do sv. Trojice: Královno nebeská, raduj se . . .

Magnificat čili chvalozpěv Panny Marie. (Luk. 1, 46—55.)

Velebí duše má Hospodina, * a duch můj plesá v Bohu, mém Spasiteli.

Shlédl na nízkost své služebnice; * hle, od této chvíle žehnati mi budou všichni národové.

Veliké věci učinil mi ten, jenž mocný * a jehož jméno jest svaté.

Milosrdenství^{a)} jeho trvá od pokolení do pokolení * s těmi, kteří se ho bojí.

a) Vtělení Syna božího, při němž jest Maria tak vynikajícím způsobem zúčastněna, jest dílo 1. podivuhodné boží všemohoucnosti, 2. svatosti, která chce vyhladiti hřích a založiti říši ctnosti, a 3. milosrdenství, které se schyluje k těm, kdož jsou plni bázně boží.

Ramenem svým moc vykonává, * rozptyluje pyšně v srdcích svých smýšlející, mocné sesazuje s trůnu *, nízké však vyvyšuje.

Chudé statky zaspává, ^{a)} * boháče však propouští s rukou prázdnou.

Ujal se Israele, svého služebníka, * pamětliv jsa slibu, daného našim otcům, milosrdným že bude k Abrahamovi * a k potomstvu jeho na věčné časy. ^{b)}

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . .

Antifona po celý rok: Blahoslavená matka a nektknutá panno, slavná královno světa, přimlouvej se za nás u Pána.

Antifona pro advent: Duch svatý sestoupí v tebe, Maria; neboj se, neboť počneš Syna božího. Alleluja.

Antifona od vánoc do hromnic: Veliké jest tajemství onoho dědictví; ^{a)} lůno Panny netknuté stalo

^{a)} Maria vykládá si v úžasné pokoře a podivuhodné skromnosti důvod, proč právě ona, nepatrná, neznámá dívka, jest vyvolena za matku Messiašovu — poněvadž Nejvyšší často podobně jedná, nepatrné povyšuje, chudé obohacuje, užívá malých, nepatrných nástrojů k vykonání činů velikolepých.

^{b)} Bůh posílá Messiaše a tím dokazuje, že nezapomíná na přípověď, že bude bez ustání prokazovati milosrdenství Abrahamovi a jeho potomstvu; tím naplňuje zaslíbení daná otcům, předkům to národa israelského, jako na př. jmenovanému již Abrahamovi, Isákovi, Jakobovi, Mojžíšovi, Davidovi a ústy proroků následujícím pokolením.

^{c)} Maria jest bohatou dědičkou zaslíbení o Messiašovi, která v rodině Davidově odkazovalo jedno pokolení druhému. Maria nejen tato zaslíbení od svých předků zdědila, nýbrž stala se předmětem jejich vyplnění. Z různých tajemství, která toto duchovní dědictví obsahuje, budíž zde uvedeno aspoň jedno: Kdežto dívky tím, že se rodí ze svých rodičů, přijímají od nich poskvrnu hříchu dědičného, Ježíš, přijav z Marie tělo, poskvrnou touto stížen nebyl.

se božím chrámem; ten, jenž z ní tělo přijal, nebyl poskvrněn; všichni národové přijdou řkouce: Sláva tobě, Pane.

Antifona od velikonoc do sv. Trojice: Královno nebeská, raduj se, Alleluja; neboť ten, jehož nosíš jsi zasloužila — Alleluja — z hrobu vstal, jak byl pověděl, Alleluja. Pros za nás Boha, Alleluja.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

MODLITBY.

1. Pro celý rok:

Modleme se: Popřej, prosíme, Pane Bože, bychom my, tvoji služebníci, stálému zdraví duše i těla se těšili; a na slavnou přímluvu blahoslavené Panny Marie zbaveni jsouce přítomného zármutku požívali věčné radosti. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, který s tebou v jednotě Ducha sv. živ jest a kraluje, Bůh na věky věkův. Amen.

2. Pro advent:

Modleme se: Bože, který jsi chtěl, by Slovo tvé dle andělovy zvěsti z lůna blahoslavené Panny Marie přijalo tělo; uděl, prosíme, nám, kteří věříme, že v pravdě boží Rodičkou byla, bychom na její orodování pomoci u tebe docházeli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

3. Od vánoc do hromnic:

Modleme se: Bože, kterýž jsi panenství blahoslavené Panny Marie poželhal a tak lidstvu milost věčné spásy udělil; dej, prosíme, bychom se přesvědčovali, že se za nás přimlouvá ta, jejíž prostřednictvím jsme obdrželi původce života, Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého. Amen.

Vzpomínka na svaté:

1. Pro celý rok:

Antifona: Všichni svatí, račte se přimlouvati za spásu naši i všech lidí.

V. Radujte se a veselte se v Pánu, všichni spravedlivci.

O. A plesejte všichni upřímného srdce.

Modleme se: Chraň, Pane, lid svůj a opatruj stále a zachovávej ty, kteří doufají v přimlovu tvých apoštolů Petra i Pavla, jakož i ostatních apoštolů.

Prosíme tě, Pane, by všichni svatí tvoji nám všude pomáhali, bychom se přesvědčili o ochraně těch, jejichž zásluhy ctíme. Uděl pokoje svého naší době a zapuď od církve své všelikou zlobu. Cesty, skutky a žádosti naše i všech tvých služebníků ved' ke štěstí tvého vykoupení. Dobrodince naše odměň věčným blahem. Všem pak věrným zemřelým popřej věčného míru. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh na věky věkův. Amen.

2. Pro advent:

Antifona: Ejhle, Hospodin přijde a všichni svatí jeho s ním a bude v den ten veliké světlo. Alleluja.

V. Hle, Hospodin se objeví na bělostném oblace.

O. A s ním tisíce svatých.

Modleme se: Svědomí naše, prosíme, Pane, navštiv a tak očišť, aby, až přijde Ježíš Kristus, Syn tvůj, Pán náš, se všemi svatými, nalezl v nás připravený pro sebe příbytek. Kterýž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh na věky věkův. Amen.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

V. Dobrořečme Pánu.

O. Bohu díky.

V. A duše všech věrných zemřelých pro milosrdenství boží odpočiňtež v pokoji.

O. Amen.

Poznámka. Nehodláš-li se ihned nyní modliti následující hodinku (kompletář), nýbrž chceš-li nešporami ukončiti, modli se Otče náš . . . , načež následuje:

V. Uděliž nám Pán svého pokoje.

O. A život věčný. Amen.

1. Závěrečná antifona od první neděle adventní do hromnic:

Bohatá Spasitelova matko, jež průchodnou branou nebes vždy budeš, hvězdo ty mořská! Lidu, jenž klesá,

avšak vstáti chce, přispěj! Tys k úžasu přírody celé

život dala Svatému, tomu, jenž život všem dává.

Přijalas ze rtů Gabriele, netknutá Panno, pozdrav „Ave“; nuže, měj s hříšnými slitování!

V. pro advent: Anděl Páně přinesl zvěst Panně Marii.

O pro advent: A ona počala z Ducha svatého.
Modleme se: Milost svou, prosíme, Pane, vlij do našich myslí, bychom poznavše andělovou zvěstí vtělení Krista, tvého Syna, pro jeho umučení a kříž k slavnému vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho Amen.

Od vánoc do hromnic:

V. Porodivši zůstala's neporušenou pannou.

O. Rodičko boží, přimlouvej se za nás!

Modleme se: Bože, který jsi panenství blahoslavené Panny Marie požehnal a tak lidstvu milost věčné spásy udělil; dej, prosíme, bychom se přesvědčovali, že se za nás přimlouvá ta, jejíž prošťřednictvím jsme obdrželi původce života, Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého. Amen.

V. Pomoc boží zůstávej vždycky s námi.

O. Amen.

Svatosvaté^{a)} a nerozdílné Trojici, lidské přirozenosti ukřížovaného Pána našeho Ježíše Krista, požehnané neporušenosti blahoslavené, přeslavné a vždy panenské Marie, jakož i sboru všech svatých budiž věčná chvála, čest a mocná sláva ode všeho tvorstva vzdávána; nám pak dostaníš se odpuštění všech hříchů — po nekonečné věky věkův. Amen.

V. Blahoslavené lúno Marie Panny, které nosilo Syna věčného Otce.

O. A blahoslavená prsa, která napájela Krista Pána.

Otče náš . . . (potichu) Zdrávas Maria . . .

2. Závěrek pro dobu od hromnic do zeleného čtvrtku:

Nebes královno, buď zdráva.

Andělů ti patří sláva.

^{a)} Papež Lev X. odpouští těm, kdož se tuto modlitbu po hodinách zbožně modlí, časné tresty za pochybení, jichž se z lidské křehkosti při modlitbě hodinek dopustili. Modlitba tato koná se kleče.

Zdrávas, kořene^{a)} a bráno,
kterou světlo jest nám dáno!

Plesej, Panno, slávou jasná,
zdrávas nade všechny krásná.
Zdráva buď, ty sličná, čistá,
a pros za nás Pána Krista.

V. Dovol mi chváliti tebe, přesvatá Panno.
O. Dej mi sílu proti tvým odpůrcům.

Modleme se: Popřej nám, milosrdný Bože, pomoci v naší křehkosti, bychom slavice památku přesvaté boží Rodičky, na její přimluvu povstali ze svých nepravostí. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

V. Pomoc boží zůstávej vždycky s námi.

O. Amen.

Svatosvaté a nerozdílné Trojici . . . atd. jako svrchu.

3. Od doplňku bílé soboty až do soboty před nejsv. Trojici:

Královno nebeská, raduj se, Alleluja,
neboť ten, jehož nosit jsi zasloužila, Alleluja,
vstal z hrobu, jak byl pověděl, Alleluja.
Pros za nás Boha, Alleluja.

V. Raduj a vesel se, Panno Maria, Alleluja!
O. Poněvadž vstal Pán skutečně, Alleluja.

Modleme se: Bože, který zmrtvýchvstáním Syna tvého, Pána našeho, svět radostí naplniti jsi ráčil; dej, prosíme, bychom na přimluvu jeho rodičky Panny Marie dosáhli radostí života věčného. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen

^{a)} Kořenem sluje Maria, poněvadž z ní vypučela ratolest, která vzrostla v mohutný kmen, jehož větve se rozkládají po celé zeměkouli. Vzácným tímto stromem jest Ježíš Kristus.

V. Pomoc boží zůstávej vždycky s námi . . .
atd. jako svrchu.

4. Závěrek pro dobu od nejsv. Trojice až do adventu:

Zdravas královno, matko milosrdenství, živote, sladkosti i naděje naše, buď zdráva. K tobě voláme vyhnání synové Evy, k tobě vzdycháme lkajíce a plačíce v tomto slzavém údolí. Nuže tedy, orodovnice naše, obrať k nám své milosrdné oči a Ježíše, kterýž jest požehnaný plod života tvého, nám po tomto putování ukaž, ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria.

V. Oroduj za nás, svatá boží Rodičko.

O. Abychom byli učiněni hodnými zaslíbení Kristových.

Modleme se: Všemohoucí, věčný Bože, který jsi působením Ducha svatého tělo i duši blahoslavené Panny a matky Marie upravil za důstojný příbytek Syna tvého; dej, bychom my, kteří se z její památky radujeme, na milostivou její přimluvu uchráněni byli hrozících neštěstí i smrti věčné. Skrže téhož Krista, Pána našeho. Amen.

V. Pomoc boží zůstávej vždycky s námi . . .
atd. jako svrchu.

Pozn. Hodláš-li se však bezprostředně po nešporách modlíti doplněk, čili kompletář, pak po V. A duše všech věrných zemřelých . . . a příslušné odpovědi, tedy bez „Otčenáše“ a bez závěrečné antifony začni ihned „Zdravase“, jak níže udáno u kompletáře.

KOMPLETÁŘ čili DOPLNĚK.

Zdravas Maria . . . (potichu)

V. Obnov nás, a) Hospodine, spasiteli náš.

O. A odvrť hněv svůj od nás.

a) Žalmista (Ž. 84, 51.) prosí těmito slovy, by Pán svůj vyvolený lid, sténající nyní v zajetí, uvedl zase do

V. Bože, měj na paměti moji pomoc.

O. Pane, pospěš mně pomáhati.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Alleluja. Od devítníkové neděle až do velikonoce místo Alleluja:

Chvála tobě, Pane, králi věčné slávy.

Ž a l m 128.^{b)}

„Od mého mládí^{c)} často na mne útočili,“ * - tak mluvíž Israel -

„často na mne útočili od mého mládí, * avšak nepřemohli mne.

vlasti, o b n o v i l jeho samostatnost a uvedl do bývalého stavu slávy. — Křesťan může týmiž slovy prositi Boha, by uvedl jeho duši do původního stavu dokonalé čistoty a nevinnosti, jakou zářila hned po křtu, aby tak se modlitba, kterou začíná, řinula ze srdce neposkvrněného.

b) Básník vyzývá národ israelský, by si vzpomenu, že mu bylo sice v minulosti mnoho trpěti pod rukou nepřitele těžce na něho dopadající, že však Hospodin konečně přece jen vždy lid svůj vysvobodil (1—4). V přítomné době Israelité trpí sice zase, jest však jisto, že Pán bude lid svůj chrániti, tak že nepříteli nezbude, než s nepořízenou odtáhnouti (v. 5—8). — Totéž opakuje se i v dějinách novozákonného Israele, novozákonných božích bojovníků, seřazených v obrovský šik, který nazýváme církví bojující. (Israel = boží bojovník). Jak mnoho bylo a jest dosud útočeno na církev! A s jakým výsledkem? Církev tu stojí jak žulová skála a státi bude i nadále! Jak mocně zasahovala do těchto bojů církev její nebeská matka a ochránkyně — Maria! — Boj jest však údělem též každého jednotlivého křesťana, který třímá v rukou prapor Kristův. Jak často dorážejí na duši různá pokušení! Jak perlíkem buší mnohdy do duše. Blaze tomu, kdo hledá prostřednictvím své nebeské matky a strážkyně pomoc u Nejmocnějšího. Nepodlehne, zvítězí.

c) Od mládí, t. j. od prvopočátku národa israelského bylo mu strádati. Vzpomeňme jen na útlisky, pod kterými

Kladivem bušili hříšníci na má záda, * dlouho páchali tuto svou nepravost.

Avšak Hospodin jest spravedliv, * zpřetinal jejich šíje.^{d)}

S hanbou ať se vzdálí všichni, * kdož nenávidí Sionu.^{e)}

Budtež jak na střeších^{f)} tráva, * která dříve než se vytrhá, usychá, kterou ženci nenaplňují svých dlaní, * aniž náručí svých vazači snopů,

jimž neříkají kolemjdoucí: „Požehnání Hospodinovo sestup na vás, * žehnáme vám ve jménu Hospodinově.“

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

úpěl v Egyptě! Také křesťanu jest odrážeti útoky od mládí, od chvíle, kdy dochází užívání rozumu až do posledního vzdechu. Jmenovitě v noci soustřeďuje a rozmnožuje nepřítel útoky, proto jest velice užitečno v podvečer, kdy se modlíme kompletář, tímto žalmem oživit v sobě pevnou důvěru v Boha.

^{d)} t. j. zničil jejich moc.

^{e)} t. j. Jerusalema. Kdo měl v nenávisti toto hlavní, královské a sídelní město, ten tím samým byl též nepřitelem krále a celého národa israelského.

^{f)} Na východě bývá plochá střecha domů upěchována a případně i uválcována z hlíny. Vítr na ni zaneše ne jedno símě rostlinné, které v zimě, kdy jest střecha častými dešti rozmoklá, sice vzejde, zapustí i mělké kořeny, záhy však, když deště úplně ustanou, nemajíc vláhy, ve tvrdé půdě vadne a usychá. Byť by i zrno takto na střeše klíčili bylo símě ušlechtilého obilí, přece se nemůže vyvinouti v stéblo, tím méně v klas, nedožije se radostně žně, neslyší a nepřináší žádného požehnání. Právě tak nicotné a prchavé byly a jsou úspěchy nepřátel božích; nedostávají se jim božského požehnání.

Ž a l m 129. ^{a)}

Z hlubin^{b)} volám k tobě, Hospodine; * Pane, slyš můj hlas.

Tvůj sluch se nakloň * k úpěnlivým slovům mým.

Budeš-li, Hospodine, přihlížeti k nepravostem, * kdo, Pane, obstojí?

Avšak u tebe jest odpuštění, * a pro tvoje poučení^{c)} v tebe doufám, Pane.

Mám důvěru ve slova^{d)} Hospodinova, * já v něho doufám.

Od časného jitra až do noci,^{e)} * doufej Israel v Pána,

neboť u Hospodina jest milosrdenství, * u něho jest všestranné vysvobození,

a on sprostí Israele * všech jeho nepravostí.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

^{a)} Národ israelský poznává, že příčina vši jeho bída jsou jeho hříchy; proto v pocitu bolestné kajcnosti, jakož i nezlomné důvěry obrací se k Hospodinu s prosbou za pomoc a vysvobození z neštěstí. Kající tento zpěv hodí se však do úst každého, kdo chce projevit upřímný zármutek nad tím, že Nejvyššího svými hříchy urazil. Poněvadž jest křesťanu jmenovitě večer, dříve než se odebirá na lůžko vzbuditi lítost nad hříchy, proto jest velice vhodné tento žalm zde v kompletáři, večerní to modlitbě umístěn.

^{b)} Z hlubin utrpení, bída a hoře.

^{c)} Bůh skorem na každé stránce Písma sv. nás poučuje o své dobrotě, milosrdenství a shovívavosti, kteréžto vlastnosti budi v hříšníkovi pocit sladké naděje.

^{d)} Jsou to slova, kterými Bůh ujišťuje, že nechce smrti hříšníkovy, kterými slibuje kajícím duším odpuštění a milost.

^{e)} T. j. po celý den, nevyjímajíc ani jediného okamžiku.

Ž a l m 130. ^a

Hospodine, srdce mé není naduté, * aniž oči mé se pyšní.

Nezabývám se věcmi, * které jsou nadmíru vysoké,

aniž se zanáším tím, * co jest pro mne neobyčejné.

Ano, pokorně jsem smýšlel, * a mysl má nebyla hrda.

Za to jest duši mé tak, * jako dítku napojenému u matky. ^{b)}

Doufejž Israel v Hospodina * od tohoto času až na věky.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

C h v a l o z p ě v.

Vzpomeň, ó Tvůrce veškera,
že v čase jsi se narodil
z života Panny svatého
a tělo naše přijal tak.

^{a)} Žalmista skromně vyznává, že vzdálen jest a byl vši pýchy, přeceňování sebe, jakož i ctižádosti, která by v něm vzbuzovala touhu po věcech příliš vznešených a neobyčejných. Odměnou za toto pokorné smýšlení jest mu klidná, bezstarostná mysl. Modlitba tato jest každodenním kazatelem pokory. Kdykoliv se jí modlíme, vždy nám zní v duši slovo Kristovo: Učte se ode mne, neboť jsem . . . pokorný srdcem, a naleznete pokoj duším svým (Mat. 11, 29.)

^{b)} Jako odpočívá dítě bezstarostně, v pocitu úplné spokojenosti na mateřském srdci, když se bylo dostatečně nasytilo, tak jest v duši žalmistově. Vzácný tento mír duše jest odměnou za jeho pokoru a skromnost.

Maria, matko milosti,
matičko sladké dobroty,
ty před vrahem ^{a)} nás opatruj,
a ujmi se nás ve smrti. ^{b)}

Buď sláva tobě, Ježíši,
jenž z Panny jsi se narodil,
Otci i Duchu svatému
po všechn věčných věků čas.

Amen.

Kapitola pro celý rok (Sir. 24, 24.):

Já jsem matka krásného milování, bázně, poznání a svaté naděje.

O. Bohu díky.

V. Oroduj za nás, svatá boží Rodičko.

O. Abychom byli učiněni hodnými zaslíbení Kristových.

Kapitola pro advent (Is. 7, 14. n.):

Aj, Panna počne a porodí Syna a nazváno bude jeho jméno Emanuel; mléko a med bude jísti, ^{c)} až dovede zavrhovati zlé a voliti dobré. ^{d)}

^{a)} T. j. před ďáblem, jenž olupuje duše o posvěcující milost, která jest nadpřirozeným životem lidské duše, a tak je vraždí.

^{b)} Doba večerní, ve které se modlíme kompletář, připomíná nám večer života, t. j. smrt; proto vhodné právě v kompletáři klademe hodinu své smrti do rukou nebeské matky.

^{c)} T. j. bude požívati téže stravy, jakou se živí všechny ostatní dítky.

^{d)} T. j. až dojde věku, ve kterém se obyčejně v dítku dostavuje užívání rozumu, které je uschopňuje rozeznávat mezi dobrým a zlým. Poroste tedy Messiáš podobným způsobem, jakým rostou dítky lidské vůbec. Třeba však míti na paměti, že lidská duše Kristova užívala svého rozumu již od prvního okamžiku svého početí v lůně Marie Panny.

O. Bohu díky.
V. Anděl Páně přinesl zvěst Panně Marii.
O. A ona počala z Ducha svatého

Antifony ke zpěvu Simeonovu:

- 1 pro celý rok: Pod ochranu tvou . . .
2. pro advent: Duch svatý . . .
3. od vánoc do hromnic: Veliké jest tajemství . . .
4. od velikonoc do nejsv. Trojice: Královno nebeská . . .

Chvalozpěv Simeonův (Luk. 2, 29.):

Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého* v pokoj^{a)} podle slova svého.

Neboť viděly oči mé* tvoje spasení,^{b)} které jsi připravil* před tváří všech národů, světlo to k osvícení pohanů* a k oslavení lidu svého israelského.^{c)}

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antifona pro celý rok: Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá boží Rodičko; prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, ale ode všeho nebezpečenství vysvobod' nás vždycky, ó slavná a požehnaná Panno Maria.

Antifona pro advent: Duch svatý sestoupí v tebe, Maria; neboj se, neboť počneš Syna božího.

Antifona od vánoc do hromnic: Veliké jest tajemství onoho dědictví; lůno Panny netknuté stalo se božím chrámem; ten, jenž z ní tělo přijal, nebyl poskvrněn; všichni národové přijdou řkouce: Sláva tobě, Pane.

a) t. j. nyní klidně již umru.

b) t. j. Spasitele od tebe slibovaného.

c) Kristus jest světlo světa a největší sláva Israelova.

Antifona od velikonoční neděle až do nejsv. Trojice: Královno nebeská, raduj se, Alleluja, neboť ten, jehož nositi jsi zasloužila, Alleluja, z hrobu vstal, jak byl pověděl, Alleluja. Pros za nás Boha, Alleluja.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A vo'ání mé k tobě přijď.

MODLITBY.

Pro celý rok: Modleme se. Ochraňujž nás, prosíme, Pane, slavná přímluva blažené, slavné a ustavičné Panny Marie, a přivediž nás do života věčného. Skrže Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh na věky věkův. Amen.

Pro advent: Modleme se. Bože, který jsi chtěl, by Slovo tvé dle andělovy zvěsti z lůna blahoslavené Panny Marie přijalo tělo; uděl, prosíme, nám, kteří věříme, že v pravdě boží Rodičkou byla, bychom na její orodování pomoci u tebe docházeli. Skrže téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Od vánoc do hromnic: Modleme se. Bože, který jsi panenství blahoslavené Panny Marie požehnal a tak lidstvu milost věčné spásy udělil; dej, prosíme, bychom se přesvědčovali, že se za nás přimlouvá ta, jejíž prostřednictvím jsme obdrželi původce života, Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecy věky věkův. Amen.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

V. Dobrořečmež Pánu.

O. Bohu díky.

(Požehnání.) Požehnej a chraň nás všemohoucí a milosrdný Hospodin Bůh Otec, Syn a Duch svatý.

O. Amen.

Nyní modli se jednu ze závěrečných antifon s příslušnou modlitbou jako na konec nešpor, modlí-li se bez kompletáře; tedy na př. v adventě: Bohatá Spasitelova matka . . . , Anděl Páně přinesl . . . Milost svou . . .

Po modlitbě následuje Svatosvaté a nerozdílné . . . a pak potichu Otče náš . . . Zdrávas Maria . . .

JITŘNÍ.

Zdrávas Maria . . . (potichu).

V. Hospodine, otevři mé rty. (Poznamenej ústa malým křížem.)

O. Aby ústa má mohla zvěstovati tvoji chválu.

V. Bože, měj na mysli moji pomoc. (Učiň veliký kříž.)

O. Pane, pospěš mně pomáhati.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . . Alleluja.

Od neděle devítníkové až do velikonoc říká se místo Alleluja: Chvála tobě, Pane, Králi věčné slávy.

Invitatorium čili výzva k chválení Boha:

Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou. Opakuje se: Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou.

Ž a l m 94. ^{a)}

Pojďme, chvalme s radostí Pána,* s jásotem chvalme Boha, svého Spasitele.

Z rána záhy^{b)} ho vděčně oslavujeme,* plesavé písně mu zpíváme.

Inv.: Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou. Jeť Hospodin Bůh veliký* a král větší než všichni bohové;

v jeho ruce jsou všechny končiny země,* temena hor jsou jeho majetkem.

Inv.: Pán s tebou.

Jeho jest moře, neboť on je učinil;* i pevninu utvořily jeho ruce.

Pojďme, klaňme se, padněme* a plačme před Hospodinem, který nás učinil.

Onť jest Pán, Bůh náš,* my pak jsme lid, který on vodí, a ovce, které on pase.

Inv.: Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou.

Kdykoliv slyšíte jeho hlas,^{c)}* nezatrvejte nikdy svých srdcí,

jako se dělo při vzpouře^{d)}* v den pokušení na poušti.

a) Žalm tento jest mocnou výzvou, bychom se klaněli a díky činili Bohu, který oběho v plné míře zasluguje. Po Bohu však naši největší úcty a vděčnosti zasluhuje naše nebeská Paní a Pastýřka; proto vetkáváme mezi verše tohoto žalmu část pozdravu andělského: Zdrávas Maria . . .

b) T. j. dříve, než bude přinášena každodenní ranní obět Předběhněme východ slunce. Moudr. 16, 18. Dříve než slunce začne chváliti Boha, dříve pochvalme my ho.

c) Hlas ten nás vybízí, bychom chválili Boha se srdcem vděčným, jak řečeno bylo hned na počátku žalmu.

d) Výstražným příkladem, jak trestá Bůh zatvrzelost srdce hluchého k božimu volání, jsou předkové národa izraelského, kteří nedůvěřovali v pomoc boží, ačkoliv se

„Tam^{e)} pokoušeli mě vaši otcové, * zkoušeli mě, ač byli vidali mé skutky.^{f)}

Inv.: Pán s tebou.

Po čtyřicet let měl jsem nesnáze s oním pokolením * a říkal jsem: Stále myslí svou bloudí.

Nedbali mých cest,^{g)} * tak že jsem přísahal ve svém hněvu:

Nedojdou odpočinku^{h)} mnou slibovaného.“

Inv.: Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Inv.: Pán s tebou.

Inv.: Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou.

Chvalozpěv:

Toho, jenž řídí trojí říš',
ježž země, hvězdy, oceán
ctí, slaví, hlásá, velebí,
Maria skrývá pod srdcem.

Ten, jemuž slunce, měsíc, vše
jen slouží každý okamžik,
v životě dívky skropeném
nebeskou rosou, nést' se dal.

byli tolikrát přesvědčili před tím, že Bůh jest s nimi, o ně pečuje, je provází; nedůvěrou touto Boha pokoušeli a uráželi. Ano i bouřili se proti Mojžíšovi, svému zákonitě ustanovenému vůdci. Za to bylo jim po čtyřicet let blouditi po poušti, až by všichni, kteří překročili dvacátý rok svého věku, vymřeli a nevkročili na půdu země slibované. (4. Mojž. 14.)

^{e)} T. j. na poušti. Aby napomenutí bylo tím důraznější, žalmista nechává odtud mluvití samého Boha.

^{f)} Zázraky, jichž byli očitými svědky (na př. deset ran egyptských, přechod Mořem rudým, manna), a které nade vši pochybnost dokazovaly, že Hospodin jim pomáhá a zajisté i v budoucnosti pomáhati bude. Důvěřuj pevně v Boha, důvěřuj v mocnou přímluvu P. M.

^{g)} T. j. mých záměrů, mé vůle, mých příkazů.

^{h)} T. j. klidného pobytu v Palestině.

Jak šťastná's důstojností svou,
ó matko! Tvůrce nejvyšší,
jenž v dlani třímá celý svět,
v tvém nitru dal se vězniti.

Nebeskou zvěstí blažená,
kterou Duch boží zastínil,
národy očekávaný
tvým lůnem k lidstvu zavítal.

Buď sláva tobě, Ježíši,
jenž z Panny jsi se narodil,
Otcí i Duchu svatému
po všechen věčných věků čas:

Amen.

Následující tři žalmy s příslušnými antifonami modlí se v neděli, v pondělí a ve čtvrtek.

Ant. 1.: Požehnaná's ty . . .

Žalm 8.

Hospodine, Pane náš, * jakým údivem naplňuje
tvé jméno po vší zemi!

Ano, jest po nebesích * rozprostřena tvoje sláva.
Z úst nemluvnat a kojenců vyvozuješ chválu

^{a)} Obsah tohoto zpěvu: Nádherný vesmír pěje chválu svému Původci. Proti této nádheře celého světa jest sice člověk jen nepatrná bytost, přece však jest též činitelem důležitým, poněvadž po andělech zaujímá ve tvorstvu první místo, a poněvadž jest od Boha ustanoveným králem přírody. Jak důležitou bytostí a vznešenou jest však Maria, která anděly daleko převyšuje jsouc jejich paní, která vládne na zemi i na nebi jsouc královnou všehomíru!

sobě, * bys umlčel své nepřátele, aby oněměli tvoji odpůrci.^{b)}

Hledím-li na tvoje nebesa, díla to tvých prstů, * hledím-li na měsíc a hvězdy, které jsi ty stvořil, co jest člověk, že si ho všímáš, * co jest syn země, že se o něj staráš?

Učinil's, že málo mu schází do anděla, * slávou a ctí jsi ho korunoval.

Ustanovil jsi ho vládcem nad díly tvých rukou, * všecko jsi podřídil jeho noze, všecek brav i skot, * jakož i polní zvěř, nebeské ptactvo a mořské ryby, * které se pohybují po stezkách moře.

Hospodine, Pane náš, * jakým údivem naplňuje tvé jméno po vší zemi!

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

I. Ant.: Požehnaná's ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého.

II. Ant.: Jako vybraná myrrha . . .

^{b)} Malé dítě, sotva že začne mluvit, sotva že dochází k rozumu, vidouc krásu nebes a přijímajíc poučení věřící matky ochotně vyznává, že Bůh Israelův jest Bůh pravý, jenž všecko stvořil. Tak zahanbuje a přesvědčuje pohany, nepřející tomuto Bohu, kteří konečně oněmě ve svých námitkách proti jeho božství. — Zástupy provázející Krista při jeho slavném vjezdu do Jerusalema provolávaly mu „Hosanna synu Davidovu“. Tímto pozdravem vyznávaly, že Ježíš Kristus jest zaslíbeným Messiasem. Když pak Spasitel ve chrámě uzdravoval slepé a chromé, tu i děti opakovaly tento messiášský pozdrav. Kněží a zákoníci upozornili Krista na tento pozdrav, by poznali, zdali si ho přivlastňuje a tak zda se prohlašuje za Messiasa. Pán jim odpověděl otázkou: „Nikdy jste nečetli: Z úst dětí . . . vyvodil jsi chválu . . .“ (Mat. 21, 16.) Tím se dovolával tohoto žalmu a prohlásil, že jest slíbeným Messiasem a Stvořitelem světa.

Ž a l m 18,^{a)}

Nebesa vypravují slávu boží, * a obloha hlásá, co vytvořily jeho ruce.

Tuto zprávu podává den jeden dni druhému, * jedna noc zvěstuje noci druhé toto poučení.^{b)}

Není to mluva, nejsou to slova, * jejichž zvuku bylo by možno neslyšeti.

Po celém světě rozléhá se tento jejich zvuk, * a až na kraj světa jejich slova zalétají.

Bůh sídlí ve slunci,^{c)} * které vychází jak ženich z ložnice * a jásá jako rek, když nastupuje svojí dráhu.

Na jednom kraji nebes jest jeho východ, * a běh jeho sahá až ke kraji druhému; * nic nemůže uniknouti jeho žáru.

Zákon Hospodinův^{d)} jest dokonalý, občerstvuje duše; * výroky Hospodinovy jsou spolehlivé, moudrost poskytují neučeným.

Ustanovení Hospodinova jsou správná, radosti naplňují srdce; * příkázání Hospodinova jsou plna světla, osvěcují oči.

^{a)} Jak celá příroda, tak jmenovitě zjevení boží (t. j. „zákon“) výmluvně nám hlásá, že Bůh jest bytost nejvyšší. Povinnost člověka jest — Bytostí této nejhlubší poslušností ve všem se podrobovati. Poněvadž jest však člověk křehký tvor, dlužno mu prositi Boha za pomoc, by této povinnosti mohl vždy dostáti. — Celý vesmír pěje sice slávu Bohu; mnohem větší cenu však má chvála, kterou vzdávala a vzdává svému Pánu Maria.

^{b)} Poučení, jak veliký jest ten, jenž vše to stvořil.

^{c)} Nádherné jest sice veliké slunce, jest však přece jen sídlem, stánkem, tedy majetkem a dílem Boha. Oč krásnější, oč větší jest jeho Pán a Tvůrce!

^{d)} Dosud popisoval posvátný básník slunce skutečně, ráno vycházející a večer zapadající; nyní začíná líčiti předností jiného, vyššího slunce — slunce to pravdy, které září ze zákona, t. j. ze zjevení božího.

Zákony, jimiž Hospodin úctu žádá, jsou potvrzeny, potvrzují na věky věkův; ^{e)} * rozsudky Hospodinovy jsou pravdivé, jsou bez výjimky spravedlivé.

Jsou vzácnější než zlato, než množství drahokamů; * jsou sladší než med, než strdí.^{f)}

Služebník tvůj jich poslouchá, * kynef za jejich zachováání veliká odměna.

Kdo může poznati všecka svá poblouzení? * Od mých chyb, jichž nepoznávám, mě očisť,

a od hříchů mě vzdaluj. * Nebudou-li mnou vládnouti, pak budu neposkrvněným, * a zůstanu prost velikých vin.

Pak budou slova úst mých * a smýšlení mého nitra stále příjemna tobě, * Hospodine, pomocníče * a vysvoboditeli můj.^{g)}

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Ant. Jako výborná myrrha vydáváš sladkou vůni, svatá boží Rodičko.^{h)}

III. Ant. U lůžka této Panny . . .

^{e)} Bůh sám je opatřil takřka svou pečeti a tak se zaručil, že nepřestanou . . .

^{f)} Strdí jest čistý med bez voštin.

^{g)} Podobně jako celý vesmír plní své prostory slávou boží, tak i chvála Marie Panny rozléhá se od pólu k pólu . . . Jako vychází denně na obloze slunečný kotouč, tak vyšlo z lůna Marie Panny slunce vyššího rádu — Ježíš Kristus, který teplými paprsky své lásky zahřívá každého člověka . . . Z pouhých lidí nikdo nezakusil na sobě výhod, plynoucích ze zachováání božského zákona, který se tu opěvuje, v té míře, jako Maria.

^{h)} Smýšlení Rodičky boží, její ctnosti, její slova, t. j. modlitby byly a jsou Bohu příjemnější, než člověku vůně nejvzácnějších druhů myrrhy.

Ž a l m 23. ^{a)}

Hospodinovi patří země a její bohatství, * zemská plocha a všichni, kdož na ní sídlí.

Neboť on ji na moře položil * a nad vodami upevnil.

Kdo smí vstoupiti na horu Hospodinovu, ^{b)} * kdo smí se postaviti na jeho svatém místě? ^{c)}

Ten, kdo jest čistých rukou a nevinného srdce, * kdo nebaží po věcech nicotných, ^{d)} aniž přísahá lstivě svému bližnímu.

Takovému se dostane požehnání od Hospodina, * a milosrdenství od Boha, jeho vysvoboditele.

^{a)} Tento strídavý zpěv byl zpíván, když ve slavném průvodu s králem Davidem v čele byla nesena archa úmluvy z domu Obedodomova na horu Sion, by tam na svém místě byla trvale postavena (2 Král. 6, 12–15; 1 Par. 15, 16). Když průvod došel ke bráně Jerusalema, tu I. sbor posvátných pěvců žádal, by brána byla otevřena zpívaje: „Otevřte, knížata, brány své . . .“ Sbor druhý, dříve než bránu otevře, zpívá uvnitř: „Kdo jest ten král?“ . . . Celý tento výjev se pak opakuje. Dle výkladů svatých otců vztahuje se tento žalm též na vítězné vstoupení Ježíšovo na nebesa. — Maria Panna byla též zlatou archou úmluvy, živým trůnem Nejvyššího . . . Když zemřela, byla nejen její duše, nýbrž i schránka její, t. j. tělo přeneseno na nebeský Sion, by tu trvale bylo umístěno. Když se modlíme antifonu: „U lůžka . . .“, tu jest nám, jako bychom v duchu stáli u nosítek, na nichž jako na lůžku odpočívalo panenské toto tělo po smrti, tu jest nám, jako bychom slyšeli strídavé zpěvy sborů andělských, z nichž jeden žádá za otevření bran nebeských, by jimi mohla projít ta, která nosila pod svým srdcem Krále nejslavnějšího, druhý pak táže se, pro koho jest tyto brány otevřiti . . .

^{b)} T. j. na Sion.

^{c)} T. j. ve svatostánku.

^{d)} Věc nicotná, která nepřináší ani nejmenšího užítku duši, jest každý hřích.

Toť jsou lidé, kteří ho hledají, * kteří hledají tvář Boha Jakobova.^{a)}

(Sbor I.) Otevřte, knížata,^{b)} svoje brány; ano, otevřte se brány odvčké,^{c)} aby mohl vejít slavný král.

(Sbor II.) Kdo jest tento, slavný král? * Hospodin, Silný a Mocný, Hospodin, statný bojovník.

(Sbor I.) Otevřte, knížata, svoje brány; ano, otevřte se brány odvčké, * by mohl vejít slavný král.

(Sbor II.) Kdo jest tento slavný král? * Hospodin zástupů jest tento slavný král.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

III. Ant. U lůžka této Panny opět a opět nám zpívejte sladké střídavé písně.

V. Půvab jest rozlit po tvých rtech.

O. Proto požehná ti Bůh na věky.

Otče náš (pokračuj potichu, načež)

V. A neuveď nás v pokušení.

O. Ale zbav nás zlého. Amen.

Rozhřešení: Na přímlovu a pro zásluhy blahoslavené, neposkvrněné Panny Marie a všech svatých uveď nás Pán do království nebeského. O. Amen.

(Prosba za požehnání.) V. Rač mi, Pane, požehnati.

(Požehnání.) O. Se svým Synem milá Máti rač nám požehnání dáti. O. Amen.

^{a)} T. j. vyhledati ho v jeho svatyni, kde přebývá, účastnit se zde bohoslužby, a pak blížiti se k němu, toužiti po něm. Jak čisté srdce i ruce byly té, která celým svým životem stále tíhla jen k Bohu, žijíc jen pro nebe!

^{b)} Knížata jsou představení jednotlivých tříd kněží a levitů, kteří očekávali příchod archy. V mar. hod. jsou to andělé, vítající v den nanebevzetí Panny Marie svoji vítěznou královnu.

^{c)} a zároveň pevné, nedobytné.

Články z Písma sv. pro celý rok:

Čtení 1. (Sir. 24, 11.—13.):^{a)}

U všech^{b)} hledala jsem místo, na kterém bych spočinula, v majetku Hospodinově^{c)} však budu trvale sídliti. Ten, který mě byl stvořil, Stvořitel to veškerenstva, nehnul mým stánkem,^{d)} nýbrž přikázal mi řka: V Jakobu budiž tvé sídlo, Israel budiž tvým trvalým majetkem a mezi mými vyvolenými zapuť kofeny. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O. Bohu díky.

O. Svaté a neposkvrněné panenství, nevím, jakými chválami měl bych tě vyvyšovati, neboť v lůně svém nosilo jsi toho, jehož nebesa obsáhnouti nemohla.

V. Požehnaná's mezi ženami a požehnaný plod života tvého. O. Neboť v lůně svém nosila jsi toho, jehož nebesa obsáhnouti nemohla.

(Prosba za požehnání.) V. Rač mi, Pane, požehnati.

(Požehnání.) O. Panno panen zakroč v náš prospěch u Pána. O. Amen.

^{a)} V těchto čteních mluví k nám vlastně moudrost boží. Církev sv. však klade výroky její do úst té, která sluje právem „Pannou nejmoudřejší“. Když tedy čteme tato slova v mar. hodinkách, tu jest nám, jakoby mluvila k nám sama o sobě „Stolice moudrosti“.

^{b)} U všech národů celého světa hledala moudrost boží přijeti, všem se nabízela, všem se podávala, chtějíc je osvěcovati, trvalé však sídlo zřídila si u národa vyvoleného, který stále pronikala, jemuž se zjevovala a tak jej osvěcovala, že vynikal nade všechny národy. Také Maria miluje všechny lidi, všechny by ráda učinila šťastnými, zvláště však přebývá svojí milostnou přímlovou trvale u novozákonního Israele, t. j. v církvi boží.

^{c)} Majetek Hospodinův = Israel = Jakob = vyvolení Hospodinovi. Tyto názvy přísluší ve smyslu mnohem dokonalejším církvi katolické.

^{d)} T. j. nepřenesl mého stánku ze středu národa israelského jinam, tak že by mi bylo od něho se vzdáliti.

Čtení druhé (Sir. 24, 15. 16.):

Tak tedy na Sionu^{a)} dostalo se mi trvalého sídla, tak v posvěceném městě obdržela jsem pevný stánek, a v Jerusalemě vládnu. Zapustila jsem kořeny v ctěném národě, jehož dědičným majetkem jest Bůh, a ve shromáždění svatých přebývám. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O. Bohu díky.

O. Blahoslavená jsi, Panno Maria, která's Hospodina, Stvořitele světa, pod srdcem nosila; porodila's Tvůrce svého a na věky zůstáváš Pannou.

V. Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou.

O. Porodila's Tvůrce svého a na věky zůstáváš Pannou.

(Proba za požehnání.) Rač mi, Pane, požehnatí.

(Požehnání.) Prostřednictvím Panny-matky popřejž nám Hospodin blaha a pokoje.

O. Amen.

Čtení třetí (Sir. 24, 17.—20.):

Vyrostla jsem^{b)} jako cedr na Libanu a jako cypřiš na hoře Sion. Vyrostla jsem jako palma v Kadesu a jako růžový keř v Jerichu. Jako spa-

^{a)} Na Sionu, ve svatém městě Jerusalemě, ve středu slavného národa ve svatyni nad archou trvale se usídlil Bůh, Moudrost to věčná a nestvořená. Odtud tekly v proudech jeho milosti do celého okolí. Také Maria, ač duší i tělem dlí v nebesích, v duchu přece jen dlí ve shromáždění svatých, t. j. v církvi katol., pozoruje její potřeby, neopouští jí nikdy, nýbrž proudy božské pomoci svádí s nebes na ni.

^{b)} Vše, co krásného, vznešeného, užitečného (ovoce) nalézáme na různých druzích květeny, to vše v míře nejvyšší nám poskytuje moudrost. Moudrost tato rostla, poněvadž světlo zjevení božního vycházelo lidstvu postupně, stále jasněji a jasněji člověku záříc na cestu života. Také Marii Pannu lze právem přirovnati k těmto

nilá oliva v rovině a jako javor podle vody na ulicích jsem vyrostla. Jako strom skořicový a vonný balsamovník vydychovala jsem vůni,^{c)} jako vybraná myrrha vydávala jsem vůni líbeznou. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O. Bohu díky.

O. Jsi zajisté šťastna, svatá Panno Maria, a vši chvály na výsost hodna, neboť z tebe vzešlo Slunce spravedlnosti, Kristus, náš Bůh.

V. Přimlouvej se za lid, oroduj za duchovenstvo, pros za řeholnice, ať cítí tvoji pomoc všichni, kdož slaví tvou svatou památku.

O. Neboť z tebe vzešlo Slunce spravedlnosti.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

O. Kristus, náš Bůh. (V pašijovém týdnu se Sláva... vynechává.)

Místo těchto čtení či lekcí čtou se v adventě a na svátek Zvěstování P. Marie lekce následující:

Čtení 1. (Luk. 1, 26.—28.):

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do města galilejského, jež slulo Nazaret, ku panně zasnoubené muži, jenž slul Josef, z domu Davidova, a jméno panny bylo Maria. A všed k ní anděl řekl: Zdrávas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná's ty mezi ženami. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O. Bohu díky.

O. Anděl Gabriel byl poslán k Marii Panně zasnoubené Josefovi, aby jí přinesl zprávu. I ulekla

stromům; i ovoce, které přináší něžná úcta k ní jest bohaté a vzácné.

^{c)} Blahodárné účinky moudrosti, t. j. ctnosti se tu přirovnávají k vůni různých vonných rostlin. Vůně tato v plné míře vycházela z té, která byla po celý život moudrostí proniknuta, a do jejíhož lůna se Moudrost nestvořená — Ježíš Kristus — vložila.

se Panna světla. Neboj se, Maria; nalezla jsi milost u Pána. Aj, počneš a porodíš toho, jenž bude slouti Synem Nejvyššího.

V. Pán Bůh mu dá trůn Davida, jeho otce, a kralovati bude v domě Jakobově na věky.

O. Aj, počneš a porodíš toho, jenž bude slouti Synem Nejvyššího.

Čtení druhé (Luk. 1, 29.—33.):

Maria uslyševši to, zarazila se nad jeho řeči a přemýšlela, jaké je to asi pozdravení. Tu řekl jí anděl: Neboj se, Maria; neboť jsi nalezla u Boha milost. Aj, počneš a porodíš syna a nazveš jeho jméno Ježíš. Ten bude velikým a synem Nejvyššího slouti bude, a Pán Bůh mu dá trůn Davida, jeho otce, a kralovati bude v domě Jakobově na věky, a království jeho nebude konce. — Ty pak Hospodine, smiluj se nad námi.

O. Bohu díky.

O. Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou. Duch svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě; a protož i to, co se svatého z tebe narodí, slouti bude Syn boží.

V. Kterak se to stane, poněvadž neznám muže? A odpověděv anděl řekl jí:

O. Duch svatý sestoupí v tebe a moc Nejvyššího zastíní tě; a protož i to, co se svatého z tebe narodí, slouti bude Syn boží.

Čtení třetí (Luk. 1, 34.—38.):

I řekla Maria k andělu: Kterak se to stane, poněvadž neznám muže? Odpověděv anděl řekl jí: Duch svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě; a protož, co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn boží. A aj, Alžběta, příbuzná tvá, i ona počala syna ve svém stáří, a tento

jest šestý měsíc pro ni, kteráž sluje neplodná; neboť nebude nemožna u Boha žádná věc. I řekla Maria: Aj, jsem dívkou Páně, staniž mi se podle tvého slova. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O. Bohu díky.

O. Přijmi s věrou slovo, Panno Maria, které ti jest posláno od Hospodina po andělu; počneš a porodíš Boha a spolu člověka, abys byla blahoslavena mezi všemi ženami.

V. Porodíš sice syna, avšak panenství tvé nedozná úhony; počneš, avšak zůstaneš matkou vždycky neporušenou.

O. Abys byla blahoslavena mezi všemi ženami.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

O. Abys byla blahoslavena mezi všemi ženami.

Následující tři žalmy s příslušnými antifonami modlí se (na místě předcházejících) v úterý a v pátek.

I. Ant.: Vykročíš-li ve své krásě . . .

Ž a l m 44. a)

Ze srdce mého tryská sladká píseň, * přednáším báseň, ó králi. *

Můj jazyk jest jak pisadlo * rychlopiscovo.

„Krásnější jsi^{b)} postavou^{c)} než synové lidští,

a) Básník opěvá v této básni jednak krásnou postavu, výmluvnost, udatnost, vítězství a slávu krále, jednak předností královny, jeho choti. Králem tímto jest Messias, Kristus, královnou pak, chotí jeho jest jednak lidstvo, jednak starozákonná církev, popředně však církev novozákonná. Po Kristu nejvznešenějším údem této církve jest Maria Panna, choť Boha Otce; proto přísluší mnoho z toho, co slavného je tu řečeno o církvi, též jí.

b) Básník oslovuje samého Krista.

c) Božská důstojnost prozrazuje celý zjev Messiasův, zvláště jeho oslavené tělo.

půvab jest rozlit po tvých rtech, ^a * proto ^{b)} žehná ti Bůh na věky.

Jestliže opásáš, Nejmocnější, * bedra svá mečem, ^{c)} jestliže ve své kráse a velebnosti vykročíš, * pak úspěšně kráčetí budeš vpřed a panovati pro svou věrnost, laskavost a spravedlnost; * neboť podivuhodně tě vodí tvá pravice.

Tvé ostré střely budou vnikati do srdcí nepřátel tvých, ó králi; * národové budou před tebou padati.

Trůn tvůj, Bože, trvá na věky věkův; * žezlo vlády tvé jest žezlo spravedlivé.

Miluješ spravedlnost a máš v nenávisti bezprávi; * proto tě pomazává Bůh tvůj, ó Bože, olejem radosti více než druhy tvé. ^{d)}

Myrrhou, aloem a kasií voní tvá roucha, i tvůj palác vykládaný slonovou kostí. *

Proto obveselují tě dcery králů ve tvé slávě. ^{e)} Po tvé pravici stojí královna v zlatohlavu, * ozdobená pestrým rouchem.“

„Slyš, dcero, ^{f)} viz a nakloň svého sluchu; * zapomeň na svůj národ a domov;

král touží po tvé kráse; * neboť on jest Pán, tvůj Bůh, jemuž dlužno se klaněti.

^{a)} Připomíná se účinnost a poutavost slov Kristových, kterou vystihl sv. Lukáš (4, 22.): „A divili se libým slovům, kteráž vycházela z úst jeho.“

^{b)} Otec bude oslavovati Messiáše pro jeho božskolidskou činnost.

^{c)} Messiáš tu kreslen v obraze udatného bojovníka.

^{d)} Otec oslaví tě více, než kteréhokoliv člověka.

^{e)} Ve slávě, které se Messiáši dostává od Otce, jest oslavován též nejvybranějšími vrstvami lidstva.

^{f)} Žalmista mluví nyní k Messiášově choti, jež sluje buď dcerou, neb dcerou královskou, nebo i královnou. Vybízí ji, by zapomenouc na domov, věnovala se úplně svému choti; buď se s ním sdíletí o slávu, která bude jemu vzdávána. Také Maria Panna jest v nebesích účastna slávy Kristovy.

Obyvatelstvo Týru uctívá tě dary * právě tak, jako šlechta lidu našeho.“

Dokonalá krása dcery královské tkví v nitru ^{a)} jejím; * ozdobena jest zlatým třepením, oblečena v pestré roucho.

„Přivádějí se k tobě, ó králi, ^{b)} její panny, * její družky vedou se k tobě.

Vedou se s jásotem a plesáním, * přivádějí se do tvého paláce, ó králi. ^{c)}

Na místě tvých otců rodí se ti synové, * kterých ustanovuješ knížaty po vší zemi. ^{d)}

Jméno tvé žije v památce * od pokolení k pokolení; *

proto oslavovati tě budou národové * na věky věkův.“

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

I. Ant.: Vykročíš-li ve své kráse a velebnosti, pak budeš úspěšně kráčetí vpřed a panovati.

II. Ant.: Časně přispěje mu Bůh na pomoc . . .

Ž a l m 45. ^{e)}

Bůh jest naše útočiště a síla, * pomocník v útrapách, které nás velice stíhají.

Proto nebojíme se i když se země třese, * když se hory řítí do moře,

^{a)} K vnější nádhře choti Messiášovy druží se krása vnitřní, duševní. Jak veliká jest tato vnitřní spanilost církve katolické, jak velice září tento vnitřní půvab z duše Královy nebeské!

^{b)} Žalmista oslovuje nyní zase Krista.

^{c)} Družina královnina, prováze, ící svou paní do paláce, jsou pohanští národové, kteří vstoupili do církve Kristovy.

^{d)} Synové, kteří vznikli z duchovního manželství Krista s církví jsou apoštolové a jejich nástupci, duchovní to knížata, vzata většinou z národů pohanských. Jsou náhradou za židy, z jejichž krve Messiáš pochází.

^{e)} Národ israelský a popředně jeho hlavní město Jeru-

když ječí a pění se jeho vodstvo, * když se hory třesou před jeho mocí.

I když se proudy přivalí na město boží, ^{f)} přece mu působí radost, * neboť Nejvyšší nedá znesvětití svého stánku.

Bůh sídlí v jeho ^{g)} středu, proto se nekolísá; * časně spěje mu na pomoc.

I když zmatek se zmocní národů, když říše se bortí, * když Nejvyšší hřímá, když země se chvěje,

tu Hospodin zástupů jest s námi, * ochráncem naším jest Bůh Jakobův.

Pojďte a vizte skutky Hospodinovy, * které zá-
zračně koná na zemi.

Vzdaluje války až za kraj světa, ničí lučiště, *
láme zbraně, štíty spaluje ohněm. ^{h)}

„Přestaňte (válčiti) ⁱ⁾ a uznejte, že já jsem Bůh, *
že jsem oslavován mezi národy, že jsem slaven
doma.“ ^{j)}

salem těší se zvláštní ochraně svého Boha: proto marny jsou všechny útoky pohany proti němu podnikané. Maria byla rovněž předmětem zvláštní ochrany boží.

^{f)} město boží t. j. Jerusalem. Smysl: I když hordy nepřátelských vojáků obklopí Jerusalem jako povodeň, přece nic nezmohou, nýbrž k r a d o s t i Jerusalema bude jim s nepořízenou odťáhnouti; vždyť Bůh má v tomto městě svoji svatyni, které se nesmí ruka pohanova dotknouti.

^{g)} Ve středu Jerusalema. Maria byla rovněž stánkem Nejvyššího, proto se jí nesměla ruka nepovoláná, t. j. hřích ani nejmenší dotknouti. „Časně,“ t. j. hned v prvním okamžiku jejího života, jejího početí přispěl jí Duch sv. na pomoc proti ďáblu.

^{h)} Bůh pečuje o to, by jeho lid nestépal pod tíhou válečných hrůz, opatřuje mu sladké ovoce míru.

ⁱ⁾ Přestaňte válčiti proti národu božím, neboť války tyto nemohou mít úspěchu. Výzvu tuto pronáší sám Bůh

^{j)} T. j. v Palestině.

Hospodin zástupů jest s námi, * ochráncem naším jest Bůh Jakobův. ^{a)}

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

II. Ant.: Časně přispěje mu ^{b)} Bůh na pomoc; sídlí v jeho středu, proto se nekolísá.

III. Ant.: Samá radost . . .

Ž a l m 86. ^{c)}

Základy své ^{d)} položil Hospodin na posvátné pahorky; ^{e)} * brány Sionu ^{f)} miluje nadě všecka sídla Jakobova.

Slavné věci pravi se o tobě, * město boží.

„Připomínám, ^{g)} že Rahabitě ^{h)} a Babyloňané * ke mně se hlásí; hle, Filišťané a Týršťi a Ethiopové * žijí tam. ⁱ⁾

^{a)} Podobnou důvěru ve zvláštní ochranu nebes může mít každý oddaný ctitel „Pomocnice křesťanů.“

^{b)} T. j. Jerusalemu, mar. hod. Matce boží.

^{c)} Obsah: V Jerusalemě vzejde duchovní obrod pro všechny národy. Budou proto též všichni Jerusalem považovati za svoji matku. Jerusalem však byl předobrazem církve katolické, skutečně duchovní laskavé matky všech národů. Také Maria P. jest dobrotivou matkou lidstva.

^{d)} Základy svého města Jerusalema.

^{e)} Jerusalem se rozkládal hlavně na dvou pahorcích, na pahorku východním a západním.

^{f)} Brány Sionu t. j. Jerusalem. Hospodin lne k Jerusalemu větší láskou, než ke kterémukoliv městu jinému. Také Maria byla předmětem větší lásky boží, než kterýkoliv jiný světec.

^{g)} Sám Hospodin tuto prohlašuje, že různí národové se pohrnou do Jerusalema, v němž se duchovně obrodí, v němž budou přebývat, jež budou považovati za svoje rodiště, vlast, matku. Stalo se tak, když se znova zrodili ve vlnách křesťných a když tak vstoupili do církve Kristovy.

^{h)} Rahabitě jsou buď Egypťané nebo Kananejští.

ⁱ⁾ T. j. v Jerusalemě, v církvi svaté.

Ano, o Sionu^{a)} bude se říkati: Všichni se v něm zrodili, * neboť sám Nejvyšší jej založil.“

Hospodin zmiňuje se v Písmě o národech a knížatech, * kteří v něm^{b)} dli.

Samá radost^{c)} jsou ti, * kdož v něm přebývají.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

III. Ant.: Samá radost jsme my, kteří přebýváme v tobě, svatá boží Rodičko.

V. Půvab jest rozlit po tvých rtech.

O. Proto žehná ti Bůh na věky.

Otče náš (potichu).

V. Neuvod . . .

O. Ale zbav nás . . . Rozhřešení, požehnáni a čtení s příslušnými odpověďmi jako svrchu str. 45.—49.

Žalmy s příslušnými antifonami pro středu a sobotu:

I. Ant.: Raduj se, Maria Panno . . .

Ž a l m 95. ^{d)}

Zpívejte Pánu píseň novou, * zpívejž mu všechna země.

Zpívejte Pánu a slavte jeho jméno; * hlásejte den po dni, kterak nás vysvobodil.

^{a)} O Jerusalemě. Totéž právem lze říci o Marii Panně, která jest duchovní matkou naší.

^{b)} V Jerusalemě.

^{c)} V Jerusalemě, v církvi, jmenovitě v církvi vítězné, ve které po boku Kristové stojí Maria P. a ve které panuje jen samá radost.

^{d)} Všichni národové budou za Boha uznávati a slaviti jednu Hospodina, který ve starozákonné svatyni sídlil a zjevoval se. Toť obsah tohoto žalmu, který byl po prvé zpíván tu, když byla archa úmluvy přenášena slavně na Sion. (I. Par. 16, 8 nn.) Poněvadž jest Maria zlatou „archou úmluvy“, trůnem božím, ku kterému upírají zrak svůj všichni národové, proto lze tímto zpěvem též oslavovati nanebevzetí Rodičky boží.

Oznamujte mezi pohany jeho slávu, * vypravujte mezi všemi národy o jeho zázracích.^{a)}

Jef Hospodin veliký a chvály nade vše hoden; zasluhuje cti nade všechny bohy.

Jsouť všichni bohové pohanů demony,^{b)} Hospodin však učinil nebesa.

Čest a sláva jest před ním, * svatost a velebnost jest v jeho svatyni.

Vzdávejte Hospodinu, kmenové pohanští, * vzdávejte Hospodinu čest a slávu.

Vzdávejte Hospodinu čest * příslušnou jeho jménu.

Berte oběti a vstupujte do jeho síně; * klaňte se Pánu v předsíni jeho svatyně.

Ať se chvěje před ním všechna země; * rozhlašujte mezi národy: „Hospodin jest králem.

Onť položil okruh zemský tak, že se nekolísá; * on soudí národy spravedlivě.“

Plesejtež nebesa a jásejž země; * pohni se moře a všechno, co jest v něm.

Veseliti se budou role a všechno; * co na nich jest. Pak radovati se budou všechny lesní stromy před Hospodinem, poněvadž přichází, * poněvadž přichází souditi svět.^{c)}

Souditi bude okruh zemský spravedlivě, * a národy dle své pravdomluvnosti.

Sláva Otci i Synu i Duchu sv. . . .

^{a)} Celé dílo naší spásy jest velikým zázrakem; v něm pak podivuhodným dílem jest Spasitelova matka.

^{b)} Modlářství, kterým se olupuje pravý Bůh o úctu, jemu výhradně příslušející, modlářství, které bylo spojeno s různými neřestmi — jako byly na př. vraždy neviných dětí, neslýchané výstřednosti pohlavní, — bylo jednak dílem pekla, jednak vydatným prostředkem k šíření říše satanovy.

^{c)} Doba, kdy Messiáš přijde, bude dobou všeobecné radosti.

I. Ant.: Raduj se, Maria Panno, neboť ty sama jsi vyhladila všechny bludy na celém světě.^{a)}

II. Ant.: Dovol mi chválití tebe . . .

Ž a l m 96. ^{b)}

Hospodin kraluje, plesej země; * četné krajiny přímořské radujte se.

Tmavá mračna jsou kolem něho, * právo a spravedlnost jsou opory jeho trůnu.

Oheň jde před ním * a spaluje kolem dokola jeho nepřátele.

Jeho blesky ozařují okruh zemský; země to vidí a chvěje se.

Hory rozplývají se jako vosk před Hospodinem; * před Hospodinem se třese všechna země.

Nebesa hlásají jeho spravedlnost; * a všichni národové patří na jeho slávu.

Hanbí se ti, kdož se klaní řezbám, * a kdož se honosí svými modlami.

Klaňte se jemu všichni jeho andělé. * Sion ^{c)} to slyší a plesá.

a) Z lůna Marie P. vzešlo Světlo pravdy, které svými paprsky zaplašilo všechny temnoty bludů. Po Ježíši Kristu nemá nikdo o toto vyhlazení bludů větších zásluh, než Maria P., která i později vydatně pomáhala křesťanským kazatelům v boji proti bludům. (Srov. na př. pomoc, kterou poskytla sv. Dominiku.)

b) Bůh-král rozprostírá svou moc a spravedlnost po celé zemi; tak dostává se ochrany jeho lidu. Modláře stihá hanba, lid boží může se však právem radovati. Proto všichni lidé upřímného srdce zůstaňte Pánu věrni; tak si zjednáte pro vždy ochranu boží. Také Královna nebes panuje, a slavný je trůn její i vláda. Blaze každému, kdo jest poddaným této Královny!

c) T. j. jerusalemští obyvatelé.

A města judská jásají * nad tvými rozsudky, Hospodine.

Neboť ty, Pane, jsi vznešenější než celá země, * daleko vyvýšen jsi nade všechny bohy.

Vy, kteří milujete Pána, mějte v nenávisti zlo; * Pán střeží své ctitele, z ruky bezbožníků je vysvobozuje.

Spravedlivým dostává se světla ^{a)} * a radosti těm, kdož jsou upřímného srdce.

Radujte se, spravedliví z Hospodina, * a oslavujte jeho svatou památku.

Sláva Otci i Synu i Duchu sv. . . .

II. Ant.: Dovol mi chválití tebe, přesvatá Panno; dej mi sílu proti tvým odpůrcům.

III. Antifona pro celý rok: Porodivší . . .

Pro advent a svátek Zvěstování P. Marie: Anděl Páně přinesl zvěst . . .

Ž a l m 97. ^{b)}

Zpívejte Pánu píseň novou, * neboť zázraky učinil.

Pomáhala mu pravice jeho * a svaté rámě jeho. Hospodin oznámil svoji spásu, * před zraky národův zjevil svou spravedlnost.

Nezapomíná na své milosrdenství * a věrnost k domu Israelovu.

a) T. j. štěstí, blaho.

b) Nejen lidé, nýbrž i celá nerozumná příroda ať chválí Hospodina, jehož zázračné skutky oblažují celý svět. — Jak zázračné dílo boží jest vtělení Syna, při němž byla Maria tolik zúčastněna! Jakým zázrakem milosti boží je ta kterou nazývá církev Mater admirabilis, t. Matkou podivuhodnou! Máti boží sama svým vlivem divy tvoří. Jak krásně může ctitel mariánský tímto žalmem děkovati Pánu za to, že mu dal v Marii Panně tak veliký, zázračný dar!

Všecky končiny země vidí * spásu našeho Boha.
S radostí slavte Hospodina všichni lidé; * zpívejte, jásejte, chvály pějte.

Oslavujte Hospodina na citaře, na citaře a zpěvem písní; * trubkami stříbrnými a zvukem rohů.

Plesejte před králem, Hospodinem; * rozezvuč se moře a vše, co jest v něm; okruh zemský a ti, kdož na něm sídlí.

Řeky nechť tleskají rukama, spolu ať hory jásají před Pánem, * neboť přichází, aby soudil země.

Soudí zemský okruh spravedlivě * a národy podle práva.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

III. Antifona pro celý rok: Porodivši pannou neporušenou jsi zůstala; svatá boží Rodičko, přimlouvěj se za nás.

III. Antifona pro advent a pro svátek Zvěstování Panny Marie: Anděl Páně přinesl zvěst Panně Marii a ona počala z Ducha svatého.

V. Půvab jest rozlit . . .

O. Proto žehná . . . Otče náš . . . Rozhřešení, požehnání a čtení s příslušnými odpověďmi jako svrchu str. 45. - 49.

Místo odpovědi po třetí lekcí možno se modlití též chvalozpěv Bože, tebe chválíme kromě adventu a kromě doby od devítinů až do velikonoce. O svátku Neposkvrněného Početí P. Marie však, ačkoliv se slaví v adventě, jakož i o svátku Zvěstování P. Marie i když připadá do postu, možno se modlití Bože, tebe chválíme.

Bože, tebe chválíme, * Pane, tebe slavíme.

Tebe, Otče věčný, * celá země vlebí.

Tobě všichni andělé, * tobě nebesa ^{a)} a všecky moci,

a) „Nebesa“ a „moci“ jsou dva andělské sbory (kúry) podobné jako cherubové a serafové.

tobě cherubové i serafové * neutuchajícím hlasem provolávají:

Svatý, * svatý, * svatý jest * Hospodin, Bůh zástupů.

Plná jsou nebesa i země * tvé slavné velebnosti.

Tebe slavný * sbor apoštolů,

tebe ctihodných * řada proroků,

tebe chválí bělostné * šiky mučedníků,

tebe po širém světě * slaví svatá církev,

tebe, Otče * nesmírné velebnosti,

tvého vši cti hodného, pravého * a jediného Syna,

jakož i Ducha svatého, * Utěšitele.

Tys král slávy, * Kriste.

Tys Otcův * věčný Syn.

Ty hodlaje se státi člověkem, bys ho spasil, * nehrozil jsi se lůna Panny.

Ty zlomiv osten smrti * otevřel jsi věřícím říše nebeské.

Ty sedíš na pravici boží * ve slávě Otcově.

Věříme, že přijdeš * k soudu.

Proto tě prosíme, bys přispěl na pomoc svým služebníkům, * které jsi předrahou krví vykoupil.

Dej, bychom k tvým svatým * ve slávě věčné byli připočteni.

Dej dojíti spásy svému lidu * a žehnej svému majetku. ^{a)}

Spravuj jej * a vyvyš ho až na věky.

Každodenně * ti dobrořečíme,

a chválíme tvé jméno na věky * až na věky věkův.

Rač nás, Pane, tohoto dne * hříchu chrániti.

Smiluj se nad námi, Hospodine, * smiluj se nad námi.

a) Majetkem božím jest jeho lid, církev katolická.

Sestup milosrdenství tvé na nás, * jak v tebe doufáme.

V tebe, Hospodine doufám, * nebudu zahanben na věky.

CHVÁLY.

V. Bože, měj na paměti moji pomoc.

O. Pane, pospěš mně pomáhati.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Alleluja. Od devítíniku do velikonoční neděle místo Alleluja: Chvála tobě, Pane, králi věčné slávy.

I. Antifona pro celý rok: Vzata jest Maria . . .

„ pro advent: Anděl Gabriel byl poslán . . .

I. Antifona od vánoc do hromnic: Jak podivná to výměna . . .

Ž a l m 92. ^{a)}

Hospodin jest králem, oděn jest velebností; * oblečen jest Hospodin v sílu a jest jí opásán.

Ano, on upevnil okruh zemský, * tak že se nekolísá.

Trůn tvůj stojí od počátku; ^{b)} * od věčnosti jsi ty.

^{a)} Obsah: Boha, vznešeného tvůrce a věčného vládce slaví celá příroda. Proto je též člověku podrobiti se božím výrokům a účastniti se bohoslužby ve svatyni. S jakou pokorou podrobovala se Maria každému slovu božímu, s jakými pocity účastnila se bohoslužby jednak ve chrámu jerusalemském, jednak později v první svatyni křesťanské — ve večeradle sionském!

^{b)} Také Maria jest živým, vznešeným trůnem v mysli boží od věčnosti chystaným pro Syna božího.

Řeky hučí, Hospodine, * řeky hučí mocně, řeky zvedají své vlny.

Podivuhodnější než hukot velikých vod jsou vzdouvající se vlny mořské; * podivuhodnější jest ve výšinách Hospodin. ^{a)}

Tvé výroky jsou nejvyš pravdivy. * V domě tvém slušno tě ctíti, Hospodine, po věčné časy. ^{b)} Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

I. Antifona pro celý rok: Vzata jest Maria do nebes; andělé se z toho radují a chválami dobrořečí Pánu.

I. Antifona pro advent: Anděl Gabriel byl poslán k Marii Panně, zasnoubené Josefovi.

I. Antifona od vánoc do hromnic: Jak podivná to výměna! Tvůrce lidstva přijav oživené tělo, ráčil se naroditi z Panny; stav se bez mužské součinnosti člověkem, daroval nám své božství.

II. Antifona pro celý rok: Panna Maria . . .

„ pro advent: Zdrávas Maria . . .

„ od vánoc do hromnic: Když jsi se narodil . . .

Ž a l m 99. ^{c)}

Celý světe radostně cti Pána; * služte Hospodinu vesele.

Předstupujte před jeho tvář * s jásetem.

Vězte, že Hospodin jest Bůh; on učinil nás ^{d)}

^{a)} Doplň: „hřmějící“. Úžasem nás naplňuje hukot obrovských spoust vodních v řekách; větším však podivem svírá nám hrdlo pohled na rozbouřené moře; největším úžasem však nás uchvacují Hospodinovy hromy a blesky.

^{b)} Pozorování přírody vzbuzuje a posiluje v duši víru v pravdivost nadpřirozených výroků božích a pudí nás do svatyně, bychom v ní Bohu vzdávali povinný hold.

^{c)} Bůh jest nejvyš dobrotivý, milosrdný a věrný, proto jest povinností všech, popředně jeho vyvolených chváliti ho.

^{d)} Všecko, co jsme a máme v řádu přirozeném i nad-

a nikoliv my sami sebe, * jsme tedy lid jeho a stádce jeho.

Vstupujte do jeho bran^{e)} s chvalozpěvy, * vstupte do jeho předsíně s písniemi.

Oslavujte ho, chvalte jeho jméno, * neboť dobrotiv jest Hospodin,

na věky trvá jeho milosrdenství * a od pokolení do pokolení jeho věrnost.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

II. Antifona pro celý rok: Panna Maria vzata jest do nebeských síní, kdež král králů zasedá na hvězdném trůně.

II. Antifona pro advent: Zdravas Maria, milosti plná, Pán s tebou, pozhnaná s ty mezi ženami. Alleluja.

II. Antifona od vánoc do hromnic: Když jsi se nevýslovným způsobem narodil z Panny, tu se vyplnila Písma; jako bohatá rosa na rouno jsi sestoupil, bys spasil lidstvo; chválíme tě, Bože náš.

III. Antifona pro celý rok: Po vůni tvých mastí . . .

„ pro advent: Neboj se, Maria . . .

„ od vánoc do hromnic: V neshořujícím keři, který viděl Mojžíš . . .

přirozeném jest přičítati Pánu. On nás stvořil, novými tvory nás učinil, když nás vykoupil, ano novými tvory nás činí vždycky, kdykoliv vlévá do našich duší znova ztracenou posvěcující milost boží. Dle zbožného mínění svatých otců však všechny tyto milosti dostáváme prostřednictvím Marie Panny. „Bůh nechtěl, bychom něco měli, co by nešlo rukama Marie Panny.“ (Sv. Bernard)

^{e)} Brány boží jsou brány chrámu jerusalemského. Maria Panna vstoupila branami nebeskými do chrámu nadhvězdného, v němž pje stále hymny nejradostnějších diků za vše, co učinil pro ni. Panna Maria omilostněna nade všechny pouhé tvory jest sama nejzárivějším důkazem dobrotivosti, milosrdenství a věrnosti boží.

Ž a l m 62. ^{a)}

Bože, Bože můj, * po tobě toužím hned z jitra. Duše má po tobě prahne, * a více ještě mé tělo žízni v krajině pusté, neschůdné a bezvodé * patřiti na tvoji moc a slávu; * tak jsem se dostavoval k tobě do svatyně . . . ^{b)}

Jef lepší milost tvá než život: ^{c)} * rty moje budou tě chváliti. ^{d)}

Tak budu ti dobrořečiti po celý svůj život; * a ke cti jména tvého budu pozvedati svých rukou.

Jako bych byl největším požehnáním naplněn, * tak ústa má radostnými rty vzdávají čest, když vzpomínám na tebe na svém lůžku, * když z jitra myslívám na tebe.

Neboť tys můj pomocník, * a já v úkrytu křídel tvých jásám.

Celou duší lnu k tobě, * tvá pravice mě střeží.

Oni ^{e)} však nadarmo usilují o můj život, * propadnou se do podzemí,

^{a)} Žalmista nalézaje se v poušti Edomské prahne hroucně po tom, by mohl Pánu vzdáti hold ve svatyni, jako činival před tím. Okamžitě sice nemůže vyplniti tuto touhu svého zbožného srdce, poněvadž mu nepřátelé nedovolují tak učiniti. Pevně však doufá, že svým časem zmizí všechny překážky. Jak vroucně toužila Maria v době svého pobytu v tomto slzavém údolí po tom, kdy bude jí možno ve svatyni nebeské nepřetržitě patřiti na moc a slávu Věčného!

^{b)} Pěvec s bolestí vzpomíná na sladké chvíle, ve kterých se podobná touha skutečně vyplnila, ve kterých mohl se v Bohu svém ve svatyni kochati.

^{c)} Směti se objeviti ve svatyni před tváří Hospodinovou považuje žalmista za větší milost, než jest největší majetek pozemský — život.

^{d)} Až se mi vyplní má tužba, kterou nyní zmitána jest duše má, pak ti budu vrouci díky vzdávati.

^{e)} Nepřátelé, kteří mi nedovolují odebrati se před tvů, trůn.

budou vydáni na pospas meči, * stanou se kořisti šakalů.^{a)}

Kráľ^{b)} však se raduje z Boha, * všichni, kteří při něm přísahají,^{c)} se honosí, * poněvadž se zavřela ústa těch, kdož bezbožně mluvili.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

III. Antifona pro celý rok: Za vůní tvých mastí^{d)} poběžíme; panenské duše velice tě milují.

III. Antifona pro advent: Neboj se Maria, neboť jsi nalezla milost u Pána; aj, počneš a porodíš syna. Alleluja.

III. Antifona od vánoc do hromnic: V neshořujícím keři, který viděl Mojžíš, poznáváme tvé slavné panenství; Rodičko boží, přimlouvej se za nás.

IV. Antifona pro celý rok: Požehnaná jsi . . .

„ pro advent: Pán mu dá . . .

„ od vánoc do hromnic: Kořen Jesseův vypučel . . .

Chvalozpěv tří mládenců hozených do ohnivé pece. Dan. 3, 57.—88.

Dobrořečte všechna díla Páně Pánu; * chvalte a nade všechno ho vyvyšujte na věky.

Dobrořečte andělé Páně Pánu; * dobrořečte nebesa Pánu.

a) Mrtvolám jejich nedostane se slušného pohřbu, tak že šakalové budou je ohlodávati.

b) Králem tímto jest David, který se těší ochraně boží.

c) Poněvadž ten, kdo přísahá při Hospodinu, projevuje úctu k němu a vyznává tím, že jest pravý Bůh, proto ti, kteří při něm přísahají jsou jeho cti telé. Řadují se, honosí se, poněvadž oněměla ústa těch, kteří mluvili neuctivě o Hospodinovi, popírajíce buď jeho výhradné božství, neb jeho ochotu utiskovaným pomoci.

d) Vonné ctnosti Marie Panny, zvláště její panenství jest a bylo tak přitažlivým magnetem, že tisíce a tisíce mladistvých duší se rozhodlo jíti za ní, následovati jí v doživotním panenství.

Dobrořečte všechny vody, kteréž jsou nad nebesy Pánu; * dobrořečte všechny moci Páně Pánu.

Dobrořeč slunce a měsíc Pánu; * dobrořečte nebeské hvězdy Pánu.

Dobrořeč Pánu každá krůpěj deště i rosy; * dobrořečte všechny boží větry Pánu.

Dobrořeč oheň i žár Pánu; * dobrořeč mráz i vedro Pánu.

Dobrořečte krůpěje rosy i jiní Pánu; * dobrořeč mráz i zima Pánu.

Dobrořečtež ledy i sněhové vločky Pánu; * dobrořečte noci i dny Pánu.

Dobrořeč světlo i temno Pánu; * dobrořečte blesky i mračna Pánu.

Dobrořeč země Pánu; * chval a nade všechno ho vyvyšuj na věky.

Dobrořečte hory a pahorky Pánu; * dobrořeč veškero rostlinstvo po širé zemi Pánu.

Dobrořečte prameny Pánu; * dobrořečte moře i řeky Pánu.

Dobrořečte veliké ryby a vůbec všechno, co se ve vodách hýbe Pánu; * dobrořečte všichni nebeští ptáci Pánu.

Dobrořečte všechna zvířata divoká i krotká Pánu; dobrořečte lidé Pánu.

Dobrořeč Israel Pánu; * chval a nade všechno ho vyvyšuj na věky.

Dobrořečte kněží Páně Pánu; * dobrořečte služebníci Páně Pánu.

Dobrořečte duchové a duše spravedlivých Pánu; * dobrořečte spravedliví a stísněného srdce Pánu.

Dobrořeč Ananiáši, Azariáši a Misaeli Pánu; * chvalte a nade všechno ho vyvyšujte na věky.

Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému; * chvalme a vyvyšujme ho na věky.

Požehnaný jsi, Pane, na nebeské obloze; * úcty hodný, slavný a nade všecko vyvýšený jsi na věky.

IV. Antifona pro celý rok: Požehnána jsi, dcero, od Pána; neboť tebou dostalo se nám ovoce životodárného.

IV. Antifona pro advent: Pán mu dá trůn Davida, jeho otce, a kralovati bude na věky.

IV. Antifona od vánoc do hromnic: Kořen Jesseův vypučel, hvězda vzešla z Jakoba; Panna porodila Spasitele; chválíme tě, Bože náš.

V. Antifona pro celý rok: Krásná jsi . . .
„ pro advent: Aj, jsem dívkou Páně . . .
„ od vánoc do hromnic: Aj, Maria porodila . . .

Ž a l m 148.

Chvalte Hospodina tvorové nebeští; * chvalte ho ve výšinách.

Chvalte jej všichni jeho andělé; * chvalte jej všechny jeho moci.

Chvalte jej slunce i měsíc; * chvalte jej všechny svítící hvězdy.

Chvalte jej nebesa nebes; * a všechny vody, které jsou nad nebesy, ať chválí jméno Hospodinovo.

Neboť on řekl a staly se, * dal rozkaz a byly stvořeny.

Upevnil je na věčné časy a na věky věkův; * vydal zákon, jehož nepřekročí.

Chvalte Hospodina tvorové pozemští; * mořští obrové a všechny hlubiny,

oheň, krupobití, sníh, led a vichřice, * které plní jeho rozkaz;

hory a všechny pahorky, * ovocné stromy a všechny cedry;

zvířata divoká i krotká, * hadi a opeření ptáci; králové širé země i všichni národové, * knížata a všichni vládcové světa,

mládenci a panny, starci i děti chvaltež jméno Hospodinovo; * neboť jedině jeho jméno jest vznešené.

Sláva jeho šíříž se po nebi i po zemi; * neboť vyvýšil moc svého lidu.

Sláva buď mu vzdávána ode všech jeho ctitelů, * od synů Izraelových, od lidu, který se smí k němu blížit.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

V. Antifona pro celý rok: Krásná jsi a sličná, dcero jerusalemská; hrozná jsi jako sešikované řady vojska.^{a)}

V. Antifona pro advent: Aj, jsem dívkou Páně, staniž mi se podle tvého slova.

V. Antifona od vánoc do hromnic: Aj, Maria porodila nám Spasitele, jež vida Jan zvolal: Ejhle, Beránek boží; hle ten, jenž snímá hříchy světa. Alleluja.

Kapitola pro celý rok. (Pís. Šal. 6, 8.):

Užřely ji dcery sionské a blahoslavyly ji; i královny ji chválily.

O. Bohu díky.

Kapitola pro advent: Vzejde prut z kořene Jesseova a květ z tohoto kořene vypučí; a odpovídáti bude na něm duch Hospodinův.

O. Bohu díky.

^{a)} Jako se nepřítel bojí útočiti na dobře sešikované vojsko, tak se neodvažoval ďábel napadati Marii Pannu a tak dosud bojí se pokoušeti těch, kdož jsou pod její ochranou.

Chvalozpěv

Ó nejslavnější z panen všech,
vznešená mezi hvězdami!
Původce svého — v plénkách teď —
ty mlékem sytíš mateřským.

Co Eva k žalu ztratila,
nám vracíš v Synu bohatém.
By vešli k hvězdám lkající,
závory nebes otvíráš.

Tys brána krále velkého,
síň světlem jasným zářící.
Život, jenž Pannou nám byl dán,
spasený lide oslavuj!

Buď sláva tobě, Ježíši,
jenž z Panny jsi se narodil,
Otcí i Duchu svatému
po všecken věčných věků čas.

Amen.

V. Požehnaná's ty mezi ženami.

O. A požehnaný plod života tvého.

Antifona ke zpěvu Zachariášovu pro celý rok: Jsi
blahoslavená, boží Rodičko . . .

Antifona ke zpěvu Zachariášovu pro advent: Duch
svatý . . .

Antifona ke zpěvu Zachariášovu od vánoc do hromnic:
Předivné tajemství . . .

Antifona ke zpěvu Zachariášovu od velikonoc do nejsv.
Trojice: Královno nebeská, raduj se . . .

Chvalozpěv Zachariášův (Luk. 1, 68—79.)^{a)}

Požehnán buď Hospodin, Bůh Israelův, * že
navštívil svůj lid a vykoupil ho.

Zjednal nám mocnou spásu * v rodě^{b)} Davida,
svého služebníka,

dle slibu,^{c)} daného ústy svých svatých pro-
roků, * kteří od pradávna tu byli.

Zjednal nám vysvobození od našich nepřátel *
a z moci všech, kteří nás nenávidí,

aby prokázal milosrdenství s našimi otcí, * a
zůstal pamětliv své svaté úmluvy,^{d)}

přísahy,^{e)} kterou se zavázal Abrahamovi, našemu
otci, * aby se postaral o to,

bychom vysvobození jsouce z moci svých ne-
přátel, beze strachu * jemu sloužili

ve svatosti a spravedlnosti před ním * po
všecky dny svého života.

Ty pak, dítě, ^{f)} prorokem Nejvyššího budeš slouti, *

^{a)} Zachariáš, jenž při andělském vidění v chrámě byl oněměl (Luk. 1, 20.), toho dne, kdy byl jeho novorozený syn obřezán, a kdy napsal na tabulku jeho jméno, nabyl jazyka a pronesl jím tento chvalozpěv. Děkuje v něm Pánu za to, že dal svému lidu Messiaše a spásu, předpovídá budoucí úřad a činnost svého syna, Jana Křtitele. — Jak as Maria P., která v této době již Spasitele nosila pod srdcem, děkovala Bohu za milost vykoupění lidstva a jak as si představovala budoucí činnost vykupitelskou svého dítěte!

^{b)} Messiaš pocházel z rodu Davidova (Mat. 1, 1—17; Luk. 1, 27. 39; 2, 4; 3, 23—38.)

^{c)} Ze bude dán Vykupitel Davidovi z jeho potomstva slíbeno mu prorokem Nathanem v 2. Král. 7, 14.

^{d)} V úmluvě uzavřené Bohem s Israelem nejdůležitějším slibem a závazkem božím byla přípověď, že pošle Spasitele . . .

^{e)} Tuto úmluvu potvrdil Bůh přísahou Abrahamovi dle 1. Mojž. 22, 16—18.

^{f)} Těmito slovy oslovuje Zachariáš svého syna Jana Křtitele.

neboť půjdeš před Hospodinem, abys mu připravoval cesty,

abys poučil jeho lid o spáse, * která přináší odpuštění hříchů

ze srdečného milosrdenství našeho Boha, * kterěz nám prokázal Sestupující s výsosti,

by osvětil těch, kteří sedí ve tmách a ve stínu smrti, * aby řídil kroky naše na cestu pokoje.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antifona pro celý rok: Jsi blahoslavená, boží Rodičko, Maria, Panno neposvrtná, chráme Hospodinův, svatyně Ducha svatého; ty samojediná zalíbila jsi se Pánu našemu Ježíši Kristu tak, jako žádná jiná; přimlouvej se za věřící lid, prosíš za duchovenstvo, oroduj za ženy Bohu zasvěcené.

Antifona pro advent: Duch svatý sestoupí v tebe, Maria; neboj se, neboť počneš Syna božího. Alleluja.

Antifona od vánoc do hromnic: Předivné tajemství se jeví dnes;^{a)} obnovují se přirozenosti: Bůh stal se člověkem; čím byl, tím zůstal a přijal to, čím nebyl; nedoznal ani smíšení ani rozdělení.

Antifona od velikonoc do nejsv. Trojice: Královno nebeská, raduj se, Alleluja; neboť ten, jehož nosit jsi zasloužila, — Alleluja — z hrobu vstal, jak byl pověděl — Alleluja. Pros za nás Boha, Alleluja.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

^{a)} Při vtělení se Syna božího. Přirozenost božská se tu spojila s přirozeností lidskou v jednu božskou osobu nerozlučně a tak, že obě přirozenosti tyto zůstaly celé; lidská přirozenost Ježíše Krista nerozplynula se snad v jeho přirozenost božskou tak, že by byl přestal býti pravým člověkem.

Modlitba pro celý rok:

Modleme se. Bože, který jsi chtěl, by Slovo tvé dle andělovy zvěsti z lůna blahoslavené Panny Marie přijalo tělo, uděl, prosíme, nám, kteří věříme, že byla v pravdě boží Rodičkou, bychom na její orodování pomoci u tebe docházeli. Skrže téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba od vánoc do hromnic:

Modleme se. Bože, který jsi panenství blahoslavené Panny Marie požehnal a tak lidstvu milost věčné spáasy udělil, dej, prosíme, bychom se přesvědčovali, že se za nás přimlouvá ta, jejíž prostřednictvím jsme obdrželi původce života, Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého. Amen.

Vzpomínka na svatě jako na konci nešpor str. 24. a 25. Načež se zakončují chvály právě tak, jako nešpory.

PRIMA čili PRVNÍ HODINKA.

Zdravas Maria atd. (potichu).

V. Bože, měj na paměti moji pomoc

O. Pane, pospěš mně pomáhati.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . . Alleluja. Od neděle devítníkové až do velikonoc místo Alleluja: Chvála tobě, Pane, králi věčné slávy.

Chvalo zpěv.

Vzpomeň, ó Tvůrce veškerá,
že v čase jsi se narodil
z života Panny svatého
a tělo naše přijal tak.

Maria, matko milosti,
matičko sladká dobroty,
ty před vrahem nás opatruj,
ty ujmi se nás ve smrti.

Buď sláva tobě, Ježíši,
jenž z Panny jsi se narodil,
Otcí i Duchu svatému
po všecken věčných věků čas.

Amen.

Antifona pro celý rok: Vzata jest Maria . . .

„ pro advent: Anděl Gabriel byl poslán . . .

„ od vánoc do hromnic: Jak podivná to vý-
měna . . .

Ž a l m 53. ^{a)}

Bože, jménem svým mě vysvoboď * a moci
svou dej mi dojít práva.

Bože, vyslyš mou modlitbu; * nakloň svého
sluchu ke slovům mých úst.

Povstávajíť cizáci ^{b)} proti mně, mocní ^{c)} ukládají
mi o život; * nemají Boha na mysli.

Však — hle — Bůh mi pomáhá, * a Pán jest
ochráncem mého života

Obrať to zlé na mé nepřátele, * a dle tvé věr-
nosti ^{d)} je znič.

^{a)} David prosí Boha za pomoc a ochranu, a slibuje za
to vděčnost.

^{b)} Obyvatelé města Zif, kteří Davida dvakrátě Saulovi
zradili. (1. Král. 23, 19 nn. 20, 1 nn.)

^{c)} Saul a jeho stoupenci.

^{d)} Bůh slibuje, že se utiskovaných, volajících k němu
za pomoc ujme, jeho věrnost ručí za to, že se připověď
tato jistě vyplní.

S radostí budu ti přinášeti oběti * a slaviti
budu tvé jméno, Pane; jeť dobrotivé.

Neboť z každého souzení mě vysvobozuješ *
a na nepřátele může oko mé vítězně shlížeti.
Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému . . .

Ž a l m 84. ^{a)}

Ty požeňš, Hospodine, svoji zemi, * zpět při-
vedeš zajatce Jakobovy. ^{b)}

Odpustiš vinu svého lidu, * přikryješ všecky
jeho hříchy.

Zmírníš všecek svůj hněv, * přestaneš na nás
tak velice se horšiti.

Obnov nás, ^{c)} Bože, náš vysvoboditeli, * a vzdal
od nás své rozhořčení.

Zdaž věčně budeš se na nás hněvati? * zdaž
přenášeti budeš nevoli svoji s pokolení na po-
kolení?

Bože, oživ ^{d)} nás zase, * aby se lid tvůj mohl
v tobě veseliti.

^{a)} Zajatec prosí v tomto žalmu za vysvobození a blaho
svého národa. Do modlitby vetkává projevy pevné důvěry
a líčí již živými barvami štěstí budoucích věků, jmenovitě
rozkoše doby messiáské; proto bylo lze tímto žalmem
Israelitovi i v pozdějších dobách vyslovovati touhu po
příchodu říše Messiášovy. — S jakou vroucností svolá-
vala as Maria s nebes Zaslíbeného, s jakou toužebností
hleděla vstříc radostné události betlemské!

^{b)} Israelity, kteří úpí v zajetí. My pozemští vyhnaní
synové Evini úpíme rovněž pod tíhou různých útrap a
toužíme po konečném vysvobození, jehož se nám dostane
v říši nebes.

^{c)} Viz svrchu str. 28. pozn. a.

^{d)} V zajetí jen bídně živoříme; až teprv zase ve vlasti
bude nám možno plným hrdlem čerpatí ze studně života,
v pravém slova smyslu žiti.

Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství * a spásu svoji nám uděl.

Dám pozor na to, co mluví ve mně Hospodin Bůh^{a)} * příslibuje spásu svému lidu,

svým ctitelům, * jakož i těm, kteří se ze srdce k němu obrátí.

Těm, kteří se ho bojí, skutečně blíží se spása, * aby zase sláva se usídlila v naší zemi^{b)}

Milosrdenství a věrnost se potkávají,^{c)} milost a pokoj se líbají.^{d)}

Věrnost pučí ze země * a milost s nebes hledí.^{e)}

Ano, Hospodin uděluje požehnání * a země naše poskytuje svoji úrodu.

a) Žalmista se do sebe uzavírá a v tichu naslouchá, jakou odpověď mu dá Hospodin k této právě přednesené prosbě. Duši jeho proniká hlas boží, který slibuje spásu . . .

b) Projevuj zase svou slavnou přítomnost uprostřed svého lidu, jako jsi učinil na hoře Sinaj, jako jsi činil ve svatostánku, v němž jsi sídlil a přítomnost svoji mráčkem nad archou se vznášejícím projevoval. Kéž se vrátí zase slavné doby Davidovy a Salomounovy!

c) V celém díle vykupitelském, jmenovitě však ve vtělení snoubí se podivuhodným způsobem boží milosrdenství a věrnost. Tytéž rysy lze pozorovati v charakteru „Matky milosrdenství“ a „Panny věrné“.

d) Milost a pokoj stejnou silou sálají z díla Kristova do našich duší. Vzácné tyto dary nám vymáhá „Matka milosti“.

e) Věrnost boží, která zasela do země tolik semen zaslíbení o Vykupiteli pučí, vyrůstá tu, když se tato zaslíbení začínají plnit. Neméně však i milost boží shlédnula usměvavou tváří na lidstvo s nebes, ano snesla se na zemi . . . Při vtělení vidíme, že ze země, z lůna Marie Panny vyrůstá lidská přirozenost Kristova, současně pak že se s nebes snáší Syn Boží.

Milost jde před ním * a on^{a)} zabočí na její cestu.^{b)}

Sláva Otci i Synu i Duchu sv. . . .

Ž a l m 116.

Chvalte Hospodina všichni národové, * chvalte ho všichni lidé.

Neboť milosrdenství jeho mocně nad námi se vznáší * a věrnost Hospodinova trvá na věky.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antifona pro celý rok: Vzata jest Maria do nebes; andělé se z toho radují a chválami dobrořečí Pánu.

Antifona pro advent: Anděl Gabriel byl poslán k Marii Panně, zasnoubené Josefovi.

Antifona od vánoc do hromnic: Jak podivná to výměna! Tvůrce lidstva přijav oživené tělo ráčil se narodit z Panny; stav se bez mužské součinnosti člověkem daroval nám své božství.

Kapitola pro celý rok (Pís. Šal. 6, 9.): Kdo jest ta, jež kráčí jak vycházející zora, krásná jak luna, čistá jak slunce a hrozná jak sešikovaná řada vojska?

O. Bohu díky.

Kapitola pro advent: Aj, Panna počne a porodí Syna a nazváno bude jeho jméno Emanuel; mléko a med bude jísti, až dovede zavrhovati zlé a voliti dobré.

O. Bohu díky.

a) Milost a láska kráčela před Kristem a nejprve ova-
nila svým teplým dechem Marii.

b) V díle vykoupení lidstva dával se Bůh vésti svou milostí a láskou. Maria celou svou činností Boha následuje.

V. Dovol mi chváliti tebe, přesvatá Panno.

O. Dej mi sílu proti tvým odpůrcům.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

Modlitba pro celý rok: Modleme se. Bože, jenž jsi ráčil lůno blahoslavené Panny Marie vyvoliti za své sídlo, dej, prosíme, abychom chránění jsouce její obranou radostně slavili její památku; jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Duchu svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Modlitba pro advent: Bože, který jsi chtěl, by Slovo tvé dle andělovy zvěsti z lůna blahoslavené Panny Marie přijalo tělo; uděl, prosíme, nám, kteří věříme, že v pravdě boží Rodičkou byla, bychom na její orodování pomoci u tebe docházeli. Skrže téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba od vánoc do hromnic: Modleme se. Bože, kterýž jsi panenství blahoslavené Panny Marie požehnal, a tak lidstvu milost věčné spásy udělil; dej, prosíme, bychom se přesvědčovali, že se za nás přimlouvá ta, jejíž prostřednictvím jsme obdrželi původce života, Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého. Amen.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

V. Dobrořečme Pánu.

O. Bohu díky.

V. A duše všech věrných zemřelých pro milosrdenství boží odpočiňtež v pokoji.

O. Amen.

TERCIE čili HODINKA TŘETÍ.

Zdravas Maria atd. (potichu).

V. Bože, měj na paměti moji pomoc.

O. Pane, pospěš mně pomáhati.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . . Alleluja.

Od devítníku až do velikonoce říká se místo Alleluja: Chvála tobě, Pane, králi věčné slávy.

Chvalozpěv říká se týž, jaký byl při primě.

Antifona pro celý rok: Panna Maria . . .

” pro advent: Zdravas Maria . . .

Antifona od vánoc do hromnic: Když jsi se narodil . . .

Ž a l m 119. ^{a)}

K Hospodinu v soužení svém volám * a on mě vyslychá.

Pane, chraň mě před bezbožnými rty * a před lživým jazykem.

Co mohu činiti, neb jakého prostředku užiti * proti lstivému jazyku,

který působí jako břitké stěly ukrutníkovy, ^{b)} * jako řefavé uhlí? ^{c)}

^{a)} Tento žalm jest bolestným vzdechem Hospodinova ctitele, který se vrátil z babylonského zajetí, jal se s chutí pracovati na stavbě nového chrámu v Jerusalemě, avšak viděl, že nepřátelé lží, pomlouvou a různými pletichami snaží se stavbu chrámu překaziti (Esdr. 4, 1—23. Neh. 2—6). Zpěvu tohoto může dosud použití každá duše, která jest štvána zlými jazyky, tak že až příliš živě cítí, že pobyt v tomto údolí slz jest pobyt v cizině a proto tím více se těší na pravý domov věčnosti.

^{b)} Lživý jazyk zasazuje duši rány tak palčivé jako břitké šípy válečnickovy tělu.

^{c)} Jako řefavé uhlí položené do hořlavých látek je zapálí a zanítí veliký oheň, tak jazyk zlý podpaluje a zaněcuje sváry a hádky, které ničí sladký pokoj. Otázka, kterou

Běda mně, neboť pobyt můj v cizině se prodlu-
žuje, * dlím mezi obyvateli Cedaru,^{d)} * již dlouho
jsem cizincem.

Já člověk mírumilovný jsem mezi těmi, kteří
pokoje nenávidí; * když s nimi mluvím, bez pří-
činy mě napadají.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Ž a l m 120.^{e)}

Pozvedám očí svých k horám;^{f)} * odtud mi
přichází pomoc.

Pomocí se mi dostává od Hospodina, * jenž
učinil nebe i zemi.

On nemůže dopustit, by vrávorala tvá noha, *
nemůže dřimati tvůj Strážce.

Nikoliv! Nedříme aniž spí ten, * jenž střeží
Israele.

Hospodin tě střeží, Hospodin jest tvój ochra-
nou * po tvé pravici.

Za dne slunce nebude tě píchati,^{g)} * aniž měsíc
v noci.

si žalmista dává: „Co mohu činiti proti živému jazyku . . .“
zůstává nezodpověděnou, poněvadž lze snadno odpověď
samo sebou se rozumějící doplnit: Proti jazyku pletichy
kujícímu jest člověk sám malomocným; jedině Bůh může
mu v této příčině vydatně pomáhati.

^{d)} Cedarité byli arabským kmenem pověstným svojí
nepokojností a svárlivostí; zde znamenají vůbec bouřlivé
sousedy žalmistovy.

^{e)} Měj nezvratnou důvěru v Boha a přesvědčís se, že
tě nikdy neopustí.

^{f)} K pahorkům, na kterých se rozkládal Jerusalema
jmenovitě k hoře, na které se zvedala k nebesům svatyně,
sídlo to Strážce nejvyššího. Jak šťasten ten, kdo se dě-
tinně utká pod ochranu Strážkyně nejbědělejší — Marie P.!

^{g)} Jeť Hospodin sám tvým stínem!

Hospodin tě bude chrániti všeho zlého, * chrá-
niti bude tvou duši Hospodin.

Hospodin bude tě střežiti, když budeš vstupov-
vati i vycházeti^{a)} * od nynějška až na věky.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Ž a l m 121.^{b)}

Plesal jsem, když se mi řeklo: * Půjďme do
domu Hospodinova.

Již stojí nohy naše, * Jerusaleme, ve tvých
síních.

Jerusalem jest vybudován v město * dokonale
souvislé.

Do něho stoupají kmeny, pokolení to Hospodi-
nova, * by dle rozkazu daného Israelovi oslavov-
vala jméno Páně.

V něm stojí vladařské stolce, * stolce to domu
Davidova.

Vyprošujte Jerusalemu štěstí * a blaze budiž
těm, kdož jej milují.

Budiž pokoj, Jerusaleme, ve tvých hradbách; *
a blahobyt ve tvých palácích.

Pro své přátele a bratry * přejí ti pokoj.

Pro chrám Hospodina, našeho Boha, * vypro-
šují tobě zdaru.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antifona pro celý rok: Panna Maria vzata jest do
nebeských síní, kdež Král králů zasedá na hvězd-
natém trůně.

Antifona pro advent: Zdrávas Maria, milosti plná,
Pán s tebou; požehnaná's ty mezi ženami. Alleluja.

Antifona od vánoc do hromnic: Když jsi se nevý-

^{a)} T. j. při všech tvých denních pracích.

^{b)} Viz str. 13. n.

slovným způsobem narodil z Panny, tu se vyplnila Písma; jako bohatá rosa na rouno jsi sestoupil, bys spasil lidstvo; chválíme tě, Bože náš.

Kapitola pro celý rok: Tak tedy na Sionu dostalo se mi trvalého sídla, tak v posvěceném městě obdržela jsem pevný stánek a v Jerusalemě vládnou.

O. Bohu díky.

Kapitola pro advent: Vzejde prut z kořene Jes-seova a květ z tohoto kořene vypučí; a odpo-čívati bude na něm duch Hospodinův.

O. Bohu díky.

V. Rozlit jest půvab po tvých rtech.

O. Proto žehná ti Bůh na věky.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

Modlitba pro celý rok: Modleme se. Bože, který jsi panenství blahoslavené Panny Marie požehnal a tak lidstvu milost věčné spásy udělil; dej, prosíme, bychom se přesvědčovali, že se za nás přimlouvá ta, jejíž prostřednictvím jsme obdrželi původce života Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, který s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh na věky věkův. Amen.

Modlitba pro advent: Modleme se. Bože, který jsi chtěl, by Slovo tvé dle andělovy zvěsti z lůna blahoslavené Panny Marie přijalo tělo; uděl, prosíme, nám, kteří věříme, že v pravdě boží Rodičkou byla, bychom na její orodování pomoci u tebe docházeli. Skrže téhož Krista, Pána našeho. Amen.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

V. Dobrořečme Pánu.

O. Bohu díky.

V. A duše všech věrných zemřelých pro milo-srdenství boží odpočiňtež v pokoji.

O Amen.

SEXTA čili HODINKA ŠESTÁ.

Zdravas Maria atd. . . . (potichu).

V. Bože, měj na paměti moji pomoc.

O. Pane, pospěš mně pomáhati.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . . Alle-luja (neb podle doby) Chvála tobě . . .

Chvalozpěv: Vzpomeň, ó Tvůrce veškera . . . jako při primě.

Antifona pro celý rok: Za vůní tvých mastí . . .

„ pro advent: Neboj se, Maria . . .

„ od vánoc do hromnic: V neshořujícím keři, který viděl Mojžíš . . .

Ž a l m 122. a)

K tobě pozvedám svých očí, * jenž sídlíš na nebesích.

Hle, jako jsou upřeny oči služebníků * na ruce jejich pánů, b)

jako jsou obráceny oči služek na ruce jejich paní, * tak upíráme oči své na Hospodina, až se nad námi smiluje.

Smiluj se nad námi, Hospodine, smiluj se nad námi; * jsmet až příliš nasyceni potupou;

a) Úpěnlivá prosba za smilování.

b) Očekávající, že se ruka ta otevře, aby jim dobře činila.

ano, zasypání jsme jí velice, * jsme za posměch bohatcům a předmětem pohrdání zpupných.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Ž a l m 123. ^{a)}

Kdyby nebyl býval Hospodin mezi námi — tak rci Israeli. — *

Kdyby nebyl býval Hospodin s námi, když proti nám lidé povstávali, * byli by nás snad za živa pohltili.

Když zuřil jejich vztek proti nám, * byla by nás zajisté tato záplava smetla, bylo by nám projít bystřinou, ^{b)} * bylo by snad bývalo nám projít vodami nepřekonatelnými. ^{c)}

Požehnán budiž Hospodin, * že nás nevydal za kořist jejich zubům.

Vyvázli jsme jako pták z osidla lovců; * osidlo jest zpřetrháno a my jsme na svobodě.

Pomoc naše tkví ve jménu Hospodina, jenž učinil nebe i zemi.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Ž a l m 124. ^{d)}

Ti, kdož doufají v Hospodina, stojí pevně jak hora Sion; * nepohne se na věky ten, kdo sídlí v Jerusalemě.

^{a)} Díky Pánu za to, že nás vyprostil z utrpení, které bylo již nesnesitelné. Kolikrát se tak již stalo prostřednictvím „Potěšení zarmoucených“. Jakým díkem jsme již zavázáni!

^{b)} K dravým vlnám prudce tekoucím a vše unášejícím, proti kterým jest těžko bojovat, přirovnávají se útrapy, které těžce na žalmistu dolehly.

^{c)} Smysl: Přetrpěli jsme sice mnoho, bez pomoci Hospodinovy však byli bychom utonuli ve spoustě muk nepřekonatelných.

^{d)} Bůh věnuje zvláštní péči ochraně svého lidu; potrestá těch, kteří ho pronásledují.

Hory jsou kolem něho ^{a)} * a Hospodin je kolem lidu svého od nynějška až na věky.

Nedopustí Hospodin, by žezlo hříšníků vládlo nad osudem spravedlivců, * aby snad nevztáhli spravedlivci rukou svých ke hříchu. ^{b)}

Čiň dobře, Hospodine, dobrým * a těm, kdož jsou upřímného srdce.

Ty pak, kteří berou útočiště k úskokům, ^{c)} Hospodin nechá zajít s těmi, kteří páchají zločiny. * Pokoj budiž nad Israelem!

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antifona pro celý rok: Za vůní tvých masť poběžíme; panenské duše velice tě milují.

Antifona pro advent: Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Pána; aj, počneš a porodíš Syna. Alleluja.

Antifona od vánoc do hromnic: V neshořujícím keří, který viděl Mojžíš, poznáváme tvé slavné panenství; Rodičko boží, přimlouvej se za nás.

Kapitola pro celý rok: Zapustila jsem kořeny v ctěném národě, jehož dědičným majetkem jest Bůh, a ve shromáždění svatých přebývám.

O. Bohu díky.

Kapitola pro advent: Pán mu dá trůn Davida, jeho otce, a kralovati bude v domě Jakobově na věky, a království jeho nebude konce.

O. Bohu díky.

V. Požehnaná's mezi ženami

^{a)} Totiž Jerusalema. Jako Sion jest kolkolem ověncen pahorky a tak jimi střežen, tak i Hospodin objímá a chrání svůj lid. Podobně ukryvá pod svůj mateřský plášť svěfence své Maria.

^{b)} Aby snad spravedliví roztrpčení a rozmrzelí jsouce dlouho trvajícím útrapami a vidouce štěstí hříšníků nepojali myšlenku, že jest neužitečno zbožně žít, a neodдали se tak snad hříšnému životu (z jakési zoufalosti).

^{c)} T. j. ty, kteří pronásledují věřící lid.

O. A požehnaný plod života tvého.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

Modlitba pro celý rok: Modleme se. Popřej nám, milosrdný Bože, pomoci v naší křehkosti, bychom slavíce památku přesvaté boží Rodičky, na její přímluvu povstali ze svých nepravostí. Skrže téhož Pána našeho, Ježíše Krista, Syna tvého, který s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh na věky věkův. Amen.

Modlitba pro advent: Modleme se. Bože, který jsi chtěl, by Slovo tvé dle andělovy zvěsti z lůna blahoslavené Panny Marie přijalo tělo; uděl, prosíme, nám, kteří věříme, že v pravdě boží Rodičkou byla, bychom na její orodování pomoci u tebe docházeli. Skrže téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba od vánoc do hromnic: Modleme se. Bože, který jsi panenství blahoslavené Panny Marie požehnal a tak lidstvu milost věčné spásy udělil, dej, prosíme, bychom se přesvědčovali, že se za nás přimlouvá ta, jejíž prostřednictvím jsme obdrželi původce života, Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého. Amen.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

V. Dobrořečme Pánu.

O. Bohu díky.

V. A duše všech věrných zemřelých pro milosrdenství boží odpočiňtež v pokoji.

O. Amen.

NONA čili HODINKA DEVÁTÁ.

Zdrávas Maria atd. . . . (potichu).

V. Bože, měj na paměti moji pomoc.

Ů. Pane, pospěš mně pomáhati.

Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému . . . Alleluja (neb podle doby) Chvála tobě . . .

Chvalozpěv: Vzpomeň, Ó Tvůrce veškera . . . jako při primě.

Antifona pro celý rok: Krásná jsi . . .

„ pro advent: Aj, jsem dívkou Páně . . .

„ od vánoc do hromnic: Aj, Maria porodila . . .

Ž a l m 125. ^{a)}

Když Hospodin přivedl nazpět zajatce sionské, * tu jsme byli skutečně potěšeni.

Tehdy plná byla naše ústa radosti * a jazyk náš jáсотu.

Tehdy se říkalo mezi národy: * Veliké věci Hospodin na nich učinil.

Ano, veliké věci Hospodin s námi učinil; * rozveselili jsme se.

Přived' nazpět, Hospodine, zajatce naše, * jako přivádíš bystřinu do vyprahlé krajiny. ^{b)}

Ti, kteří se slzami zasévají, * žnou s plesáním. ^{c)}

^{a)} Žalmista vzpomíná vděčně, že se Bůh smiloval již nad svým lidem a uvedl jeho část ze zajetí babylonského do Palestiny; prosí však, by brzy byli uvedeni do vlasti i ostatní Israelité, kteří dosud dlí v zajetí. — V mar. hodinkách vzpomínáme i my vděčně toho, že Bůh uvedl již do nebeské vlasti tisíce našich spolubratří a spouster z tohoto pozemského našeho zajetí, a prosíme, by k nim brzy přidružil i ty, kteří dosud v tomto zajetí se souží.

^{b)} Jako vyprahlou krajinu zavlažuješ deštěm, ze kterého vznikají v údolích bystřiny roznášející všady vláhu, tak že začíná v květeně nový, svěží život, tak zalidni lidem svým Palestinu, vlast naši, by dosavadní mrtvo a pusto ustoupilo novému bujarému životu . . . Podobně snaží se Maria zalidnit počtem duší co největším vlast nebeskou.

^{c)} Zasívání bývá provázeno odtížemi, námahou a sta-

Neustále pláčou rozsévající svoje símě; * přicházejí však, přicházejí s jásetem nesouce své snopy.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Ž a l m 126.

Nebuduje-li Hospodin domu, * nadarmo pracují ti, kdož jej staví.

Neostřihá-li Hospodin města, * nadarmo bdí v něm strážce.

Marno jest vám vstávati před svítáním; * až si odpočnete, pak vstávejte vy, kteří jíte chléb utrpení, zatím co spánku se dostává božím miláčkům.

Hle, Hospodinovým darem jsou synové * a odměnou jeho potomstvo.

Cím jsou střely v ruce válečnickově, * tím jsou zdatní synové.

Blaze mužů, jemuž se touha po nich vyplňuje; * nebude zahanben, když se bude v bráně přítis nepřáteli.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Ž a l m 127.^{a)}

Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, * kdo kráčí po jeho cestách.

Jistě budeš užívati ovoce svých prací^{e)} * a dobře se budeš míti.

rostí, zdaž zrno přinese očekávaný užitek; v den žně však bývá tato námaha odměněna mnohonásobnou radostí. Také Židé vrátivše se ze zajetí zakládali s nepopsatelnými obtížemi v Jerusalemě novou obec (Esdr. 3, 12); doufali však, že vše dobře skončí a že budou míti i oni svým časem radost podobnou plesání, které panuje o bohaté žni. — Také bolestné Matce bylo zde na zemi mnoho, velice mnoho trpěti; jak veliká jest však radost její nyní o žni v nebesích, kamž si přinesla veliké množství snopků — zásluh.

^{d)} Rodinné štěstí zbožného věřícího.

^{e)} Nebudeš o výnos tvé namáhavé práce oloupen jiným.

Manželka tvá jest jako plodný kmen vinný * ve zdech tvého domu.

Děti tvé jsou jak olivové sazenice^{a)} * kolem tvého stolu.

Hle, tak dochází požehnání muž, * který se bojí Boha.

Žehnejž ti Hospodin se Siona, * abys viděl po všechny dny svého života štěstí Jerusalema, abys hleděl na syny svých synů * a na blaho Izraelovo.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antifona pro celý rok: Krásná jsi a sličná, dcero jerusalemská; hrozná jsi jako sešikované řady vojska.

Antifona pro advent: Aj, jsem dívkou Páně, staniž mi se podle tvého slova.

Antifona od vánoc do hromnic: Aj, Maria porodila nám Spasitele, jež vida Jan zvolal: Ejhle, Beránek boží; hle ten, jenž snímá hříchy světa. Alleluja.

Kapitola pro celý rok: Jako strom skořicový a vonný balsamovník vydychovala jsem vůni, jako vybraná myrrha vydávala jsem vůni líbeznou.

O. Bohu díky.

Kapitola pro advent: Aj, panna počne a porodí syna a nazváno bude jeho jméno Emanuel; mléko a med bude jísti, až dovede zavrhovati zlé a voliti dobré.

O. Bohu díky.

Pro celý rok: *V.* Porodivši zůstala's neporušenou pannou.

O. Rodičko boží, přimlouvej se za nás.

Pro advent: *V.* Anděl Páně přinesl zvěst Panně Marii.

^{a)} Jako mladé stromky olivové plné mladistvé zeleně a síly životné slibující pro budoucnost velmi mnoho. Jak krásně se vyplnila slova tato na rodině nazaretské, v níž panovala bázeň boží!

O. A ona počala z Ducha svatého.

Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, smiluj se nad námi.

Pane, smiluj se nad námi.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

Modlitba pro celý rok: Modleme se. Odpusť, prosíme, hříchy svým služebníkům, bychom nemohouce se tobě zalíbiti svými skutky, spásy došli přímluvou Rodičky Syna tvého, Pána našeho, jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všecky věky věkův.

O. Amen.

Modlitba pro advent: Modleme se. Bože, který jsi chtěl, by Slovo tvé . . . atd. jako po předcházející hodině.

Modlitba od vánoc do hromnic: Modleme se. Bože, který jsi panenství blahoslavené Panny Marie požehnal . . . atd. jako po předcházející hodině.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou.

O. A volání mé k tobě přijď.

V. Dobrořečme Pánu.

O. Bohu díky.

V. A duše všech věrných zemřelých pro milosrdenství boží odpočiňtež v pokoji.

O. Amen.

Ukončí-li se teď modlitba, tu se bere jedna ze závěrečných antifon s přiměřeným veršem, odpovědí a modlitbou jako na konci nešpor. Po modlitbě následuje

V. Pomoc boží zůstávej vždycky s námi.

O. Amen.

Svatosvaté a nerozdílné Trojici . . . Otče náš . . . (potichu) Zdrávas Maria . . .